BIATORBÁGY

Város Polgármestere
2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/a. • Telefon: 06 23 310-174/213
Fax: 06 23 310-135 • E-mail: polgarmester@biatorbagy.hu • www.biatorbagy.hu

Előterjesztés

Biatorbágy Város Turisztikai koncepciójáról

Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 61/2016.(III.31.) számú határozatával döntött a Biatorbágy Város Integrált Településfejlesztési Stratégia településfejlesztési eszközének egyeztetési eljárásának lezárásáról, és „Biatorbágy Város Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014–2020" településfejlesztési eszközének elfogadásáról. http://www.biatorbagy.hu/system/files/biatorbagy_its_2016.03.31.pdf Ezen dokumentum több fejezete is feladatként jelöli ki a turisztikai fejlesztéseket. Néhány példa:

- 11. oldal – A regionális gazdasági teljesítmény intelligens és fenntartható növelése; turisztikai költés növelése
- 18. oldal – „Biatorbágy – a harmonikus, közösségközpontú, innovatív kertváros"; az ökoturisztikai adottságok okos hasznosítása
- 19. oldal – Környezet- és infrastruktúrafejlesztés; A turisztikai kínálati elemek, öko- és egészségturisztikai szolgáltatások bővítése
- 42. oldal – Városrészi meghatározás; A városközpont számára kiemelt cél a turisztikai vonzerő növelése
- 58. oldal – Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése fejezet; a környezeti, műemléki és kulturális értékekre és hagyományokra építő turisztikai csomagok összeállítása biciklis, vonatos és lovas turisták részére.
- 66. oldal – Iharos Ökoturisztikai Központ; Lovas turizmus, Kerékpáros turizmus, Kirándulás, természetjárás
- 71. oldal – Erdei kisvasút program; A város tematikus turisztikai programja lehet a település és környezetének látnivalóinak felfűzésére szolgáló – a régi vasúti nyomvonal területén elhelyezhető – erdei kisvasút, mely a hotel mögül indulva, egészen a törökbálinti bevásárlóközpontig közlekedik.

A kijelölt szerteágazó feladatok elengedhetetlenné tették egy egységes és önálló turisztikai és szolgálatfejlesztési cselekvési terv elkészítését, amelynek megrendeléséről a

99/2017.(IV.27.) számú határozatával döntött Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testülete (http://www.biatorbagy.hu/hatarozatok/201704209937).
A feladat elvégzésére dr. Kissné Szucsik Noémi turisztikai szakközgazdász kapott felkérést a határozat mellékletét képező ütemterv (http://www.biatorbagy.hu/system/files/99_0.pdf) szerint.

A kérdéskört 2018-ban a Helyi Építési Szabályzat és Településszerkezeti terv módosítása, valamint Biatorbágy új Kulturális koncepciójának előkészítése tette időszerűvé. A téma felvetését, újra gondolását igénylik az üdülő-, valamint a beépítésre nem szánt területek felzárkóztatására született ütemtervek is.
Kérem a tisztelt bizottsági tagokat és képviselőket a mellékelt turisztikai szolgáltatásfejlesztési terv véleményezésére, a témával kapcsolatos konstruktív javaslataik megfogalmazására, valamint a dokumentum elfogadására.

Összeállította: Mester László

Biatorbágy, 2019. január 14.

Tarjáni István s.k.
polgármester

Határozati javaslat

Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének
/2019. (I. 31.) határozata

Biatorbágy Város Turisztikai koncepciójáról

Biatorbágy Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a Biatorbágy Város Turisztikai koncepciójáról szóló előterjesztést és megismerte ennek „Biatorbágy turisztikai szolgáltatásfejlesztési terv" című mellékletét. A Képviselő-testület az alábbi javaslatokkal kiegészítve

1. ……..
2. ……..

STB

elfogadja és megvalósításra alkalmasnak / alkalmatlannak tartja a dokumentumot.

Határidő: azonnal
Felelős: Polgármester
Végrehajtásért felelős: kabinet

Biatorbágy turisztikai szolgáltatásfejlesztési terv

A turizmus nem öncél, hanem az élet javításának eszköze

Készítette:
dr. Kissné Szucsik Noémi –
turisztikai szakközgazdász 2017

Tartalom

Tartalom ... 1
Bevezetés ... 3
Honnan indulunk? ... 5
1.Turisztikai kereslet-kínálat elemzés ... 6
1.1. Nemzetközi és hazai trendek, helyi viszonyok ... 6
1.1.1. Nemzetközi piaci helyzet ... 6
1.1.2. Magyarországi helyzetkép ... 9
1.1.3. Mit keresnek a külföldiek? ... 12
1.1.3. A belföldi közönség körében kedvelt termékek ... 12
1.2. Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 ... 14
1.2.1. A Stratégia horizontális szempontjai ... 15
1.2.2. Mai utazók ... 17
1.2.3. Vendégkör ... 18
1.3. Attrakciófejlesztés ismérvei ... 19
2. Biatorbágy turizmusa 2017-ben ... 20
2.1. Turisztikai erőforrások ... 20
2.1.1. Természeti értékeink, jelölt túra utak ... 20
2.1.2. Épített környezetünk, örökségünk ... 22
2.1.3. Közlekedés földrajz ... 24
2.1.4. Turisztikai vállalkozók, szolgáltatók ... 26
2.1.5. Szellemi tőke ... 28
3. Turisztikai termékfejlesztésről ... 30
3.1. Bor és gasztronómia ... 32
3.1.1. Bor, pincék, borászok ... 33
3.1.2.A kézműves szellemiség jegyében mit tehet a borász, és mit nem? ... 35
3.1.3. Pincék ... 36
3.1.4. A jó bornak is kell a cégér ... 37
3.1.5. Likőrök és pálinkák ... 38
3.1.6. Őstermelők ... 38

3.2. Aktív turizmus ... 40
3.2.1. Természetjárás, jelölt útvonalak ... 41
3.2.2. Magyar Zarándok út ... 44
3.2.3. Kerékpározás ... 44
3.2.4. Horgászat ... 45
3.2.5. Lovas turizmus ... 46
3.2.6. Fürdő kialakítása ... 47
3.3. Kulturális turizmus ... 48
4. Biatorbágyi Turisztikai Iroda ... 50
4.1. Önkormányzat feladatai ... 53
4.2 . SWOT Analízis ... 55
5. Összefoglaló ... 58
Felhasznált irodalom ... 63

Bevezetés

Biatorbágy Város Önkormányzata 2017. májusában határozott és bízott meg a 61/2016. (III.31.) sz. testületi határozat szerint az Integrált Település Fejlesztési stratégiához (továbbiakban: stratégia) illeszkedő turisztikai szolgáltatásfejlesztési terv kidolgozásával.

A cselekvési tervben megfogalmazott feladatok választ jelentenek a stratégiában megfogalmazott irányokra, de fontos hangsúlyt kapnak az aktuális piaci tendenciák, a városban folyamatban lévő fejlesztések és az önkormányzat, a vállalkozók igényei is.

Az önkormányzat egyik szándéka, hogy a turisztikai szolgáltatásoknak intézményesült keretet ad azzal a reménnyel, hogy Biatorbágy felkerüljön Magyarország turisztikai térképére. Biatorbágy adottságai, befogadó kapacitása, a vállalkozók fejlesztési tervei jó lehetőséget teremthetnek az ún. „szelíd" turizmus kialakítására, szem előtt tartva a fenntarthatóságot a tömegturizmussal szemben.

A tanulmány célja, hogy rávilágítson azokra a turisztikailag releváns fejlesztési pontokra, ahol szükséges az önkormányzat részvétele anyagilag és/vagy szakmailag, hogy motiválja, propagálja és segítse a turisztikai szolgáltatók gazdasági erősödését.

A turizmus fejlesztése során abban az esetben érhető el a legjobb eredmény, ha mindhárom érintett csoport (önkormányzat, vállalkozók, egyesületek és a lakosság) élvezi a vendéglátásból származó előnyöket és képes a hátrányokat elviselni.
A fejlesztési tervben a piramis elvét követem, azaz alulról építem fel, minden esetben a helyiek által már használt és kedvelt szolgáltatásokra, adottságokra alapozva.

A cselekvési terv összeállításánál fontosnak tartottam a személyes beszélgetéseket és kapcsolattartást a helyi érdekeltségű cégekkel, egyesületi vezetőkkel, az önkormányzattal. Munkám során áttekintettem a város turisztikailag értékes

erőforrásait, korábban készült tanulmányokat, a városban zajló eseményeket és az önkormányzat aktuális fejlesztési elképzeléseit.

Az önkormányzat négy komoly, az idegenforgalmat is érintő fejlesztési terven dolgozik, melyek a városközpont koncepció terv, az iharosi sportcentrum kialakítása, a Nagy utcai kézműves műhely létesítése és a NIF által tervezett Balaton - Budapest kerékpárút nyomvonal kiépítése. E mellett számos kisebb terv is elkészült, amit integrálni érdemes a cselekvési tervbe. A tanulmánynak nem célja leírni ismét a korábbi fejlesztési tervekben részletezett adottságokat, műemléki, természeti jellemzőket. Sokkal inkább azt szeretném felvázolni, hogy hogyan tudunk az erőforrásainkból attrakciót, a városban működő cégek szolgáltatásaiból turisztikai terméket készíteni.

Először összefoglalom a világban és hazánkban zajló turisztikai trendeket és a nagy világszerveztek által jelzett folyamatokat. Pár hónapja jelent meg a Magyar Turisztikai Ügynökég 2030-ig szóló fejlesztési stratégiája, ami kijelöli a pénzügyileg is támogatható desztinációkat, attrakciókat, horizontális szempontokat.

Szükséges áttekinteni Biatorbágy infra- és szuprastruktúrájának helyzetét, a termékfejlesztés lehetőségeit. Fontos, hogy fejlesztések ne csak a profitról szóljanak, hanem a turizmus segítse a társadalmi, szociális és gazdasági hatások pozitív irányba való elmozdítását. A vendéglátás tartsa meg emberi arcát! Törekedni kell arra, hogy település ne veszítse el jelenlegi barátságos légkörét.

A „hagyományos" célrendszerek tetején elhelyezkedő „átfogó cél" helyett azt a közös belső erőt keresem, amely mentén valóban közös alapra helyezhető az ágazat megannyi, eltérő hátterű és érdekű szereplőjének magatartása, ami megalapozhatja a velük való közös gondolkodást és Biatorbágy turisztikai arculatát.

Fontos hangsúlyozni, hogy bármely beruházás elsősorban a helyieket kell, hogy szolgálja, ami jó alapot ad a vendéglátáshoz is. Így válhat a turizmus a városi élet szerves részévé.

Honnan indulunk?

Az önkormányzat évek óta foglalkozik a turisztikai piacra való belépéssel. Számos tanulmány, stratégia, építészeti terv született már ebben a témában. Az itt megfogalmazott lehetőségek és elképzelések kiinduló pontot adnak a turisztikai projektek kidolgozásához. Szükségesnek tartom azonban a korábbi tanulmányok szempontjait aktualizálni és gazdasági, megvalósíthatósági szempontok alapján újragondolni.

Biatorbágyon a turizmus központilag nem szervezett, csak egyénileg rendezett túrák, programok, sportrendezvények, gasztro túrák formájában van jelen. Számos olyan turisztikához kapcsolható cég működik a városban, amely értékes, piacképes, minőségi terméket állít elő vagy nyújt szolgáltatást. Viszont említést kell tennem az olyan kis családi vállalkozásokról is , amelyek még nem éreznek annyi erőt magukban, hogy hivatalos formát adjanak tevékenységüket. (borászok, pálinkafőzők, őstermelők). Biatorbágy akkor válhat turisztikailag értékelhetővé, ha az ágazat minden képviselője törekedne a minőségi áruk, szolgáltatások kialakításra és ezt hivatalos vállalkozói formában tenné.

Biatorbágy szellemi erőforrásai, minőséget képviselő szolgáltatói, mindennapokban élő hagyományok, természeti, földrajzi és épített környezet kedvező feltételeket biztosít a turizmus elindításához, amennyiben találkozik megfelelő döntéshozói akarattal.

A tanulmány arra irányul, hogy rávilágítson, milyen lépéseket kell tenni a turizmus alapjainak megteremtéshez költséghatékony módon. Valamennyi projekt, rendezvény rendelkezik saját életpálya görbével, ezért a turizmust hosszú távra szükséges tervezni, hogy gazdasági, társadalmi hatása érzékelhetővé váljon. Ha sikerül megtalálni a piacképes turisztikai termékeket és a minőséget folyamatosan biztosítani tudó vállalkozásokat, akkor meglehet alapozni egy sikeres szolgáltatói szektort.

1.Turisztikai kereslet-kínálat elemzés

1.1. Nemzetközi és hazai trendek, helyi viszonyok

1.1.1. Nemzetközi piaci helyzet

Az alábbiakban szeretném összefoglalni az Egyesült Nemzetek Világturisztikai Szervezet (UNESCO WTO - World Travel Organization) elnökének beszédét a világ turizmus alakulásáról , az iparág világban jellemző tendenciáiról, kihívásairól és a által megfogalmazott irányelvekről. Az alábbi szöveg fordítása a nyilatkozatának.

„Világturizmus immár hetedik éve folyamatos, átlagon felüli növekedést mutat a beutazások (érkezések) számát tekintve. Ez a volumennövekedés rengeteg új kihívással szembesíti a szakmát és ezzel együtt folyamatosan nő a döntéshozók felelőssége is. Ez az expanziós folyamat előtérbe hozza a fenntarthatóság fontosságát, amit minden abban érdekelt csoportnak támogatnia kell.

2016-ban a turizmus teljes hozzájárulása a világ GDP-jéhez 7.613 milliárd USD értéket jelentett. A WTO számítása szerint a szektor bevételei adják a világ GDP-nek 10%-át, a világkereskedelem 7%-át és minden 10. munkahelyet.

A turizmushoz kapcsolódó szociális, gazdasági folyamatok részei a világ 17 egyetemes céljának, többek között a gazdaságra gyakorolt pozitív hatása, munkahely teremtő képessége miatt. Támogatja és elősegíti a fenntartható gazdálkodást, védi a természeti és épített környezetet, segíti a nemek közti egyenlőséget és a szegénység felszámolását, a leszakadó régiók felzárkóztatását.

Az Egyesült Nemzetek közgyűlése 2017–et a nemzetközi fenntartható turisztikai fejlesztések évének jelölte ki, annak érdekében, hogy nagyobb hangsúlyt fektessen a természet védelmére, a helyi közösségi értékek megőrzésére és az újonnan megvalósuló fejlesztések fenntartható megvalósítására.

Az UNWTO rengeteg akciót indított idén a fenntartható gondolkodási mód népszerűsítése céljából önkéntesek segítségével.

A turisztikai szektornak és az érintett politikai döntéshozóknak sokkal nagyobb a felelőssége, mint bármikor máskor. Sok probléma megoldása még a jelenlegi döntéshozók előtt áll. A 2016. november 4-én ratifikált párizsi klíma egyezmény kiemeli, hogy a turizmusnak is segítenie kell a káros gázok kibocsátásának csökkentését. De fontos figyelembe venni azon tényezőket is, amely számol a biztonságos utazás és az új technológiai kihívásoknak való megfelelésnek.

A turizmus társadalmi, gazdasági hatásai nem elhanyagolhatóak, sőt egyre fontosabbak a világ problémáinak megoldásában. Az idei évi 1,2 milliárd vendégérkezés/év 2030-ra várhatóan 1,8 milliárdra növekszik. Ezért a turizmusban részt vevő vendégektől, szolgáltatóktól és döntéshozóktól joggal várhatjuk el a fenntartható fejlesztést, fogyasztást és viselkedést.

Az elkölthető jövedelem emelkedésével, új térségek és csoportok turizmusba való bekapcsolódásával, illetve a fogyasztói szokások változásával az idegenforgalomban **jelentős növekedési potenciál** várható 2030-ig.

Térségi átrendeződés a küldőpiacok és fogadópiacok körében várható: míg Nyugat-Európa jelentősége küldőpiacként és fogadópiacként várhatóan egyaránt csökken a következő 10–15 évben, addig a küldőpiacok körében felértékelődik Kína és Délkelet-Ázsia, a fogadópiacok esetén pedig **növekszik a kereslet** a korábban kevésbé keresett desztinációk, közöttük **Közép-Európa országai iránt**."

Az európai turizmus egyik új tendenciája a **megosztáson alapuló üzleti modell**. Jelenleg az európai lakosság több mint 5%-a használja a megosztó portálokat és annak szolgáltatásait. 2016-ban az Eurobarométer által készített felmérés szerint minden második ember hallott már megosztásról és hatból egy fő ki is próbálta. Az Unió ebben az értékesítési formában nagy gazdasági potenciát lát. Fontosnak tartja ennek szabályozását.

A megosztáson alapuló gazdaság gyors terjedése drasztikus átalakulást eredményezett például a szálláshely szolgáltatás, személyszállítás terén, mely változásokat eddig csak

korlátozottan volt képes követni a szabályozási környezet. Várhatóan a következő 10–15 éves távlatban a sharing economy tovább terjed, új formái, üzleti modelljei pedig jelentős hatással lesznek a turizmus ágazatára is.

Az információs forradalom további terjedése, a mesterséges intelligencia megjelenése, a robotika terjedése (digitalizált életmód), a közlekedésben várhatóan megjelenő autonóm gépjárművek mind kihívások elé állítják majd a turizmust, de egyben lehetőséget is jelentenek a fejlődésre, hiszen diszruptív hatást gyakorolnak a megszokott digitális életformában élőkre. Ezzel párhuzamosan a technológia jelentős hatást gyakorol mindennapi életünkre, így az utazók magatartására is, melyben éppúgy számolni kell az „állandó kapcsolatban lét" igényével, mint a **digitális túlterheltségből való kiszakadás iránti vágy erősödésével is**.

A turisztikai szektort az elmúlt évtizedben számos technológiai újítás reformálta meg. Az internet megjelenése az elmúlt évtizedekben folyamatosan formálta a turizmus ellátási láncát, kezdetben a légitársaságok, majd az utazási irodák belső foglalási rendszere is átalakult. Az utóbbi évtized technológiai fejlődése és az internet globális elterjedése lehetővé tette, hogy ún. platform-megoldások törjenek be az utazási irodák által uralt piacra. A **platform elv** mentén működő honlapok összekötik a végfelhasználót, azaz az utazót a szolgáltatás nyújtójával, legyen szó szálláshely-szolgáltatásról, közlekedésről vagy idegenvezetésről.

Szintén ebben a fejezetben kell említést tenni a **közlekedési technológia jövőben** várható ugrásszerű fejlődéséről, elsősorban az e-mobilitás terjedéséről, illetve az **autonóm (önvezető) járművek** közeljövőben várható megjelenéséről. Egyre népszerűbb Magyarországon is az elektromos autók használata. Ezen gépjárművek tulajdonosai gyakran az elérhető, ingyenes töltőállomások szerint tervezik az útvonalukat. Amely település nem rendelkezik ilyen töltőállomással, hátrányba kerül a térség többi településéhez képest.

A klímaváltozás és a felfokozott urbanizáció, valamint a túlzott mértékű turizmus az elkövetkező 10–15 évben világviszonylatban befolyással lesznek a jelenleg ismert, népszerű desztinációk vonzerejére. Főként az éghajlati változások rendezhetik át az idegenforgalmi térképeket (pl. az egyre szárazabb és melegebb mediterrán területek

veszítenek népszerűségükből). Európa folyamatosan elöregedő lakossága is módosíthatja az idegenforgalmi megoszlást. Felértékelődnek a gyógyvizes, enyhébb klímájú régiók, melyek közé hazánk is sorolható. Végül itt kell szót ejteni a migráció okozta átrendeződésről, amely szintén jelentősnek mondható (Görögország és Olaszország számos területe veszítette el törzsközönsége jelentős hányadát). A globális politikai és biztonságpolitikai helyzet változása, különösképpen a terrorfenyegetettség fokozódása és olyan, az Európai Unió jövőjét érintő folyamatok, mint a Brexit szintén jelentős hatással lesznek a globális turizmus és azon belül hazánk idegenforgalmának alakulására. A jövőben kulcsszerepet kap a biztonság kérdése az utazási döntések meghozatala során." (Nemzeti Turisztikai Stratégia 2030)

1.1.2. Magyarországi helyzetkép

A turizmus a gazdaság meghatározó szektora, a nemzeti össztermék előállítása, a foglalkoztatás, a fizetési mérleg egyensúlya tekintetében egyaránt stratégiai jelentőségű ágazat. A makroszintű adatok azt mutatják, hogy az ágazat teljesítménye jó, 2010-től folyamatosan javul. Azonban az iparág szereplőinek jövedelemtermelő képessége nem elég erős, **„sérülékenyek" a turisztikai vállalkozások.** Az ország természetföldrajzi, kulturális adottságai jobbak, mint ami ebből az ágazat szereplőinek üzleti eredményein látszik. (Magyar Turizmus Ügynökség adatai alapján)

Van tehát további növekedési potenciál, bőven vannak a szektorban mozgósítható tartalékok, mind a kínálati elemek bővítése (mennyiség), mind a szolgáltatások attraktivitása (minőség) terén.

A gazdasági fejlődésnek és az általános életszínvonal-növekedésnek köszönhetően folyamatosan **növekszik a kereslet a minőségi szállás- és vendéglátóhelyek** iránt. Ez a növekedés a minőség javulásában is megmutatkozik. Magyarország régióvezető a Michelin-csillagos éttermek számát tekintve, egyre több helyi, szezonális alapanyagot felhasználó étterem, bisztró működik a fővárosban és vidéken egyaránt. A minőségi fordulatot tükrözi, hogy Budapesten működik a világ legjobbjának választott szálloda, a közelmúltban pedig jelentős nemzetközi gasztronómiai sikereket is elért az ország a

Bocuse d'Or versenyein. Magyarország biztonságos desztináció, amely szempontnak egyre nagyobb szerepe van az utazók döntésében, és kiemelt figyelmet kap világesemények helyszínéről való döntés kapcsán.

A fenti pozitív trendek ellenére a turizmus nemzetgazdasághoz való hozzájárulásának mértéke mind arányát tekintve, mind abszolút értékben elmarad azon országok mutatóihoz viszonyítva, amelyekben a turizmus a gazdaság húzóágazataként jelenik meg, illetve tudatos, stratégiai turizmusirányításuk van. Mindez egyrészt abból adódik, hogy a turizmusban és vendéglátásban még mindig számottevő a szürke- és feketegazdaság aránya, ami miatt az ágazat valós teljesítménye jelenleg nem mérhető kellő pontossággal. Másrészt a gyenge teljesítmény az ágazat olyan, évek, vagy akár évtizedek óta fennálló strukturális problémáira vezethető vissza, mint az élménykínálat térbeli és időbeli koncentráltsága, színvonala, az egyes desztinációk elérhetőségének, megközelíthetőségének nehézségei, valamint az egyre égetőbb szakemberhiány.

Az ország teljes turisztikai forgalmának egyharmadát Budapest realizálja. A NTS2030 középtávon (3-5 év) azzal számol, hogy infrastrukturális fejlesztésekkel és célzott marketingkommunikációval meg fogja teremteni a „Grand Budapest" desztinációt és márkát, ami magába foglalja Budapesten kívül a környezetében található turisztikai vonzerőket (Dunakanyar, Gödöllő, Etyek, Szentendre, Vác stb.) is. Az integrált desztináció kialakítása elősegíti a budapesti látogatások idejének meghosszabbítását, lehetővé teszi komplex turisztikai csomagok létrehozását és a desztináció önálló értékesítését a beutaztatók számára.

Magyarország legfontosabb küldő piacainak főbb mutatószámait az alábbi felsorolás foglalja össze:

(Forrás: KSH) *Sorrend a 2016-os vendégéjszakák száma alapján)

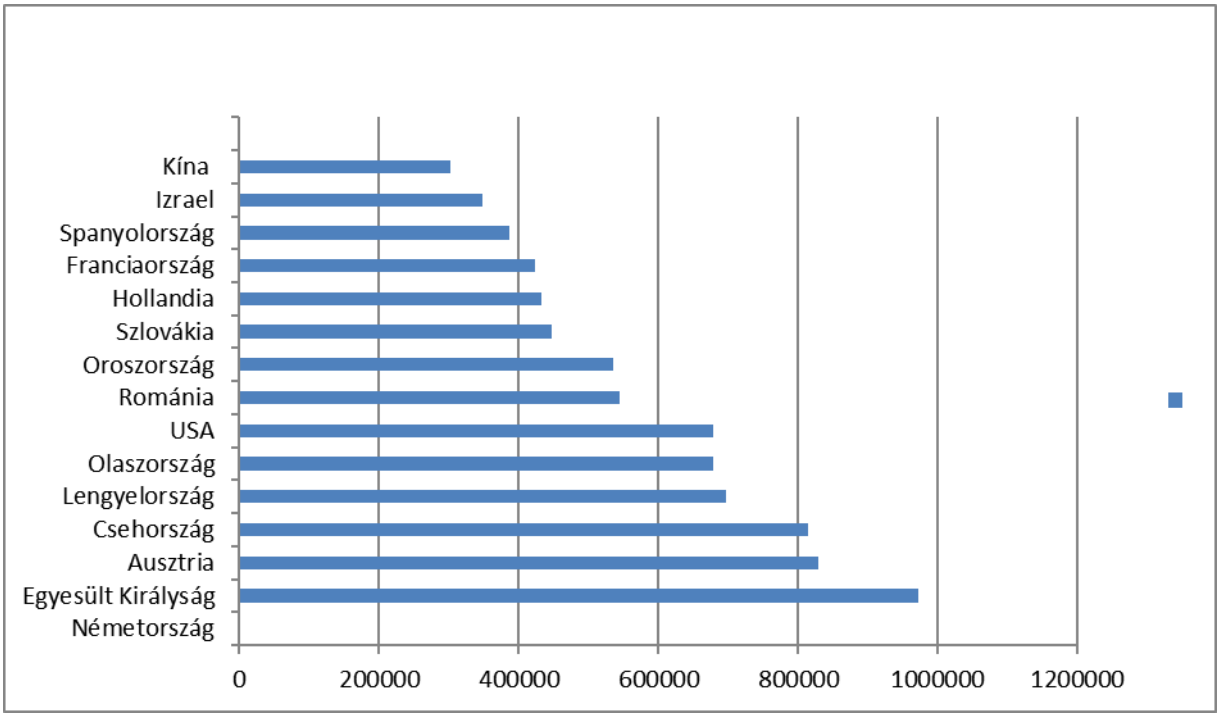

Magyarországra még mindig Németországból és az Egyesült Királyságból érkeznek a legtöbben, majd őket követik a környékbeli országok turistái. Kínából érkezők száma az utóbbi években nőt meg robbanásszerűen ezzel 15. helyre jöttek fel.

1.1.3. Mit keresnek a külföldiek?

Magyarországon a nemzetközi turistaérkezések száma 6,6%-kal bővült 2016-ban, amely mind a világ- (+3,9%), mind az európai (+2,1%), mind az európai uniós átlagot (+4,6%) meghaladja. Az összes látogató 40,5%-a, a többnapos látogatók 88,3%a érkezett turisztikai céllal. A többnapos látogatásokon **belül a szabadidős turizmus dominált** (81,0%), az üzleti turizmus 7,3%-ot tett ki.

NTS 2030 négy turisztikai termékek, alterméket helyez előtérbe , amelyek bizonyos értelemben „önálló életet élnek", azaz a helyi ár- és életszínvonaltól függetlenül működnek egy desztinációban, ezek:

1. az egészségturizmus és azon belül az orvosi (medical) turizmus, hiszen ennek kapcsán jellemző, hogy a tartózkodási idő hosszabb, az 1 napra jutó fajlagos költés magasabb, a pácienst pedig gyakran kíséri rokon, családtag;

2. a kulturális turizmuson belül a csúcsminőségű, egyedi élményt kínáló kulturális attrakciók, „magas kultúra". (Világszínvonalú operaelőadások, hangversenyek, kiállítások, amelyek akár nemzetközi viszonylatban is utazási döntést generáló attrakciók.);

3. a MICE turizmus, hiszen ennek keretében is jellemzően magasabb fajlagos költésű vendégek érkeznek, sokszor családtagjaikkal együtt;

4. végül a bor- és gasztronómiai turizmusnak a csúcsgasztronómiát képviselő ága, hiszen ez a terület lényegesen magasabb árszínvonalon szolgáltat, mint a desztináció többi vendéglátóhelyének átlagos árszínvonala

1.1.3. A belföldi közönség körében kedvelt termékek

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint legalább egyéjszakás távolléttel járó belföldi utazáson a magyar lakosság közel fele vesz részt.

2016-ban a magyar lakosság által tett többnapos belföldi utazások száma 14,4 millió utazást jelentett. Ezek 73,9%-a 1–3 éjszakás, 26,1%-a pedig 4 vagy több éjszakás volt (KSH, 2017). A válaszadók a turisztikai motivációk közül a **leggyakrabban a rokonok, barátok, ismerősök meglátogatását** (VFR) említették (6,5 millió utazás, azaz a turisztikai motivációjú utazások 44,9%-a), melyet az **üdülés, szórakozás, pihenés motiváció** követett 42,3%-kal (6,1 millió utazás).

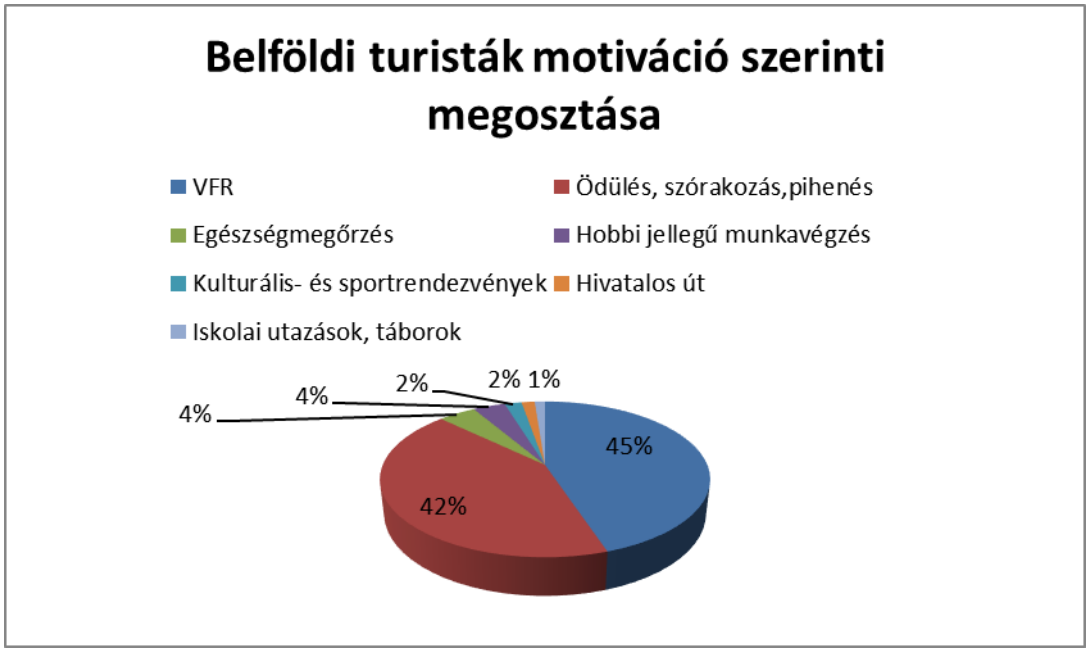

1.2. Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030

2017 őszén jelent meg a „Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030" (a továbbiakban NTS 2030), ami az elkövetkező évekre meghatározza a fejlesztési irányokat. A Stratégia feladata az, hogy igazodási pontként szolgáljon a turizmusban érdekeltek és a turizmushoz kapcsolódó ágazatok szereplői számára és keretbe foglalja a magyar turizmus gazdasági folyamatainak fehérítése, szakmai fejlesztése, illetve a fentiekben említett strukturális problémáinak orvoslása érdekében előirányzott állami cél- és eszközrendszert.

Kisfaludy Turisztikai Fejlesztési Program a NST-hez kapcsolódó pályázati rendszer, amely a stratégiában megfogalmazott elvárások megvalósításért hoztak létre.

A NST meghatározza a fejlesztendő, kiemelt turisztikai régiókat illetve ezen régiókon kívüli úgynevezett „nevesített kiemelt turisztikai fejlesztési térségeken kívüli területek"-et, ami azt jelenti, hogy támogat minden olyan terméket, ami turisztikailag értelmezhetőek, turisztikai kínálatuk szintén részét képezik Magyarország idegenforgalmi élménykínálatának. Biatorbágy ebbe a kategóriába fog tartozni.

A pályázatok kiírásánál a következő alap kritériumokat fog támogatni.:

- **tematikus hálózatba szervezhetőség,** vagy **közeli desztinációkkal való kapcsolódási pontok**.
- **felelős tájhasználathoz**
- a természeti erőforrások és a kulturális örökség védelméhez, a **bölcs és takarékos területhasználathoz** és az éghajlatváltozás hatásainak mérsékléséhez, ezért a turisztikai fejlesztéseket a táji adottságokon alapuló rekreációs funkciók elérése érdekében a Nemzeti Tájstratégiában megfogalmazott intézkedésekkel összhangban kell megvalósítani.
- Minőségi, új célcsoportokat megszólítani képes élménykínálat megteremtése. Az új megközelítésű attrakciófejlesztési logika értelmében „minden attrakció egyforma, és minden attrakció különböző." Egyforma szintet szükséges elérni, ha az attrakció **megközelíthetőségéről, akadálymentesítettségéről, a többnyelvűség szempontjából vizsgált „érthetőségéről"**, alapvető

szolgáltatásairól, értékesíthetőségéről, digitalizáltságáról, **környezetbarát, zöld** jellegéről van szó. Különböző fejlesztéseket kell viszont megvalósítani abban a tekintetben, hogy **nem jöhet létre két, azonos tematikába tartozó**, egyforma vagy egymástól nehezen megkülönböztető attrakció, különösen nem azonos fogadóterületen.

- Innovatív turisztikai megoldások elterjesztése. Legyen szó új élményelemről, technológiáról, know-howról vagy üzleti modellről, az **innovációnak a korábbinál nagyobb hangsúlyt kell kapnia a turisztikai fejlesztések körében** is. Ez nemcsak olyan követelmény, amelyet a nemzetközi versenyben való helytállás miatt kell szem előtt tartani, de a gyorsan változó globális környezetből fakadó szükségszerűség is egyben. Hazai viszonylatban jelenleg innovatív megoldásnak számítanak olyan, nyugat-európai országokban már bevett módszerek, mint amilyenek a készpénzkímélő fizetési módok támogatása, a bankkártya-használat lehetővé tétele a szolgáltatóknál, jegyszoftverek alkalmazása.
- **Mérhető marketingkommunikációs** eszközök alkalmazása, marketingkutatások
- A **célzott marketingtevékenység**
- **Elhivatott szakemberek, visszahívó vendégszeretet.** A stratégiai pillérhez kapcsolódó célok a turizmus ágazatában foglalkoztatottak felkészültségének és motivációjának erősítését irányozzák elő. stratégiai cél sikeressége szempontjából, hiszen a **turizmus fókuszában továbbra is az emberi kapcsolatok, interakciók állnak**.

1.2.1. A Stratégia horizontális szempontjai

A. Együtt-élő turizmus

A természeti környezettel és a helyi társadalommal együtt-élő turizmus megvalósítása jelen Stratégia legfontosabb horizontális célkitűzése. A turizmus ebben a logikában nem öncél, hanem az élet javításának eszköze.

A prognosztizált éghajlati, demográfiai változásai miatt a **Kárpát-medence**, a maga szélsőséges időjárási körülményektől védett, fajokban rendkívül gazdag környezetével, egyedülálló édesvíz-tartalékaival, nagyarányú zöldterületével, 30 % feletti erdősültségével, természetközeli élőhelyeivel, mezőgazdasági termelésre kiválóan alkalmas termőterületeivel, alternatív energiaforrások hasznosításában rejlő potenciáljával együtt egy olyan **oázis**t jelenthet majd, amely amellett, hogy továbbra is élhető, biztonságos környezetet biztosít lakói számára, folyamatosan felértékelődő turisztikai és életvitelszerű tartózkodásra invitáló, arra alkalmassá váló térséggé is válik.

B.. Családbarát turizmus

Családbarát turizmuson nem a gyerekbarát és nem is a szenior turizmust értjük (bár kétségtelenül vannak átfedések ezekkel a területekkel), sokkal inkább egy olyan holisztikus megközelítést, amelyben a családot a társadalom alapegységének kezeljük. Családbarát turizmusról tehát akkor beszélhetünk, ha legalább két generáció közösen és együtt tudja jól érezni magát az utazás során, közösen és együtt tud élményeket szerezni. Mind infrastrukturális szempontból, mind programlehetőségek alapján alkalmas családok fogadására, ellátására, megfelelő szolgáltatások nyújtására.

C.. Hozzáférhető turizmus

Egy turisztikai attrakcióhoz való eljutás lehetősége, módja, az infrastruktúra állapota lehet döntésbefolyásoló tényező, sőt egyértelműen negatív hatású is, ha nem megfelelő hatást vált ki a látogatóból

D. Érthető turizmus

„Érthetőségen” két szempont maradéktalan és következetes érvényesítését értjük:

D. 1. A közérthető, célzott, világos, egyértelmű, „zajmentes” tájékoztatás megvalósítását.

D. 2. A többnyelvűség szempontjainak figyelembevételét a turisztikai attrakciók, szállás- és vendéglátóhelyek kapcsán és a közlekedésben. Az érthető turizmus nem azonos a személyre szabott marketingkommunikációval. A vizuálisan letisztult, egyértelmű, a gyors tájékozódást és eligazodást lehetővé tevő utastájékoztató-rendszereket, látogatót tájékoztató információs táblákat, felületeket az attrakciókban, a szállás- és

vendéglátóhelyeken, ismert és rögzült védjegyeket, könnyű eligazodást az online felületeken, megfelelően felkészült személyzetet a Tourinform irodákban, pályaudvarokon, turisták által frekventáltan látogatott létesítményekben. Hatékony, kommunikációs zajtól mentes tájékoztatást, melyet a látogató, utazó igényeihez szabnak. Mindez szemléletváltást is igényel: az ügyfél, az utazó fejével szükséges gondolkodni a tervezés során.

E. Digitális turizmus

A digitális technológiai fejlődés a globális trendelemzésben bemutatottak alapján drasztikus változást eredményez a társadalmi-gazdasági környezetben, így a turizmusra is jelentős hatást gyakorol. 2030-ig ennek a folyamatnak a további erősödése várható, a jövőben a digitalizáció a versenyképesség szempontjából nem versenyelőnyt jelentő elemként, hanem a versenybe való belépés alapfeltételeként fog megjelenni.

1.2.2. Mai utazók

Szinte már közhelyszerű tény, de valóban igaz, hogy a **21. század utazója élményt keres**, és csak ezt követően dönt arról, hogy ezt hol, melyik ország, melyik térségében kívánja átélni. Az „új utazó" koncentrált és tudatos: térben és időben is szereti összesűríteni az utazást, amit valós időben, azonnal megoszt az őt körülvevő virtuális és valóságos közösséggel, ezzel azonnali hírértéket is generálva. Ezt az igényt, ezt az „élmény-keresést" és „élmény-találást" kell tudni kiszolgálni egy-egy attrakciónak, vagy a desztináció egészének is.

Az élménykeresés, az érzelmek, az autentikusság és a miliő felértékelődése: az utazók egyre inkább egyedi, **autentikus élményt, nem pedig terméket, szolgáltatást keresnek**. Egyre jelentősebb hányaduk nem turistaként kíván viselkedni a desztinációban, hanem találkozni akar a helyiekkel, **részt akar venni a helyiek tevékenységeiben**, úgy akar élni, mint a helyiek. Utazás során szerzett élményeit nem „előregyártott" formában kívánja átélni, hanem **maga is tevékenyen részt kíván venni ezek előállításában**. Úti célját nem egy-egy konkrét, felkeresendő attrakció alapján,

hanem a desztináció élményígérete, miliője, a közvetített életérzés alapján határozza meg, melyben kulcsszerepet kap az érzelmi azonosulás.

A Stratégia számol a turisztikai célcsoportok változásával; a demográfiai és társadalmi trendekkel, így a fejlett országok népességének elöregedésével, a civilizációs betegségekkel, az életmódváltozással, illetve a „digitális bennszülöttek" generációjának megváltozott igényeivel.

1.2.3. Vendégkör

Mivel hivatalos statisztika nem létezik a városban megjelenő turistákról, ezért a szolgáltatók személyes tapasztalatát tudjuk alapként használni.

Valószínűsíthető, hogy a látogatók összetétele a közép- magyarországi mintát mutatja. Az itteni életmódból adódóan nagy a kereslet a minőségi szabadidő eltöltésére alkalmas helyekre, programokra. Mivel a közép-magyarországi régió gazdasági értelemben Magyarország legfejlettebb része, ezért a közelben lévő küldő terület (Budapest, budai agglomeráció települései) lakói magas pénzügyi potenciával és megfelelő mennyiségű szabadidővel rendelkeznek.

Elsősorban kulturális rendezvényeken, sport- és borversenyeken jelennek meg rendszeresen a környékbeli települések lakói. Országos jelentőséggel bír a Lovas –napok és a Bábos találkozók. A testvérvárosokból érkezők vendégeink adják a város regisztrált külföldi turistáit illetve a környékbeli ipari parkokban érkező üzleti utazók veszik igénybe szállás és éttermi szolgáltatásunkat.

Fontos ebben a fejezetben megemlíteni az Etyekre érkező vendégeket, akik városunkon keresztül haladnák át. Több budapesti székhelyű utazási iroda szervez Etyekre borkóstolót.

1.3. Attrakciófejlesztés ismérvei

A turisztikai attrakciók vonzereje különböző: így lokális, országos vagy nemzetközi hatókörű lehet. Ettől függően a vonzerők értékelésekor megkülönböztetünk önálló utazási döntést befolyásoló tényezőket (hazai és nemzetközi), és kisebb, a desztinációs látogatófolyamba illeszthető, tartózkodási időt növelő regionális, lokális jelentőségű attrakciókat, vagy azzá fejleszthető vonzerőket.

Az idegenforgalmi attrakciók fejlesztésének középpontjában ezért a látogatói élmény teljessé tétele, azaz az egyes célcsoportok, keresleti igények pontos, mélyreható feltárása és az azokra releváns módon választ adó bemutatás megvalósítása áll. Ez jelenti egyrészt a valódi élményt biztosító, megfelelő impulzusokon alapuló, interpretációs megoldásokat, a látogatófolyam újraszervezését, az új élményelemek beépítését. Másrészt a fenntarthatóság jegyében olyan szolgáltatások bevezetését, amelyek segítségével jelentősen növelhetők a bevételek (vagy csökkenthetők az üzemeltetési költségek), és ezzel egyidejűleg fenntartható a kedvező ár-érték arány.

Az attrakciófejlesztés során érvényesíteni szükséges korcsoportonként eltérő igényrendszer kiszolgálásának képessége (pl. speciális szolgáltatások szenior vagy ifjúsági vendég, kisgyermekes család vagy „üres fészek” korosztály számára).

Az attrakciófejlesztés a fentieken túl minden esetben ki kell hogy egészüljön az alapinfrastruktúra, a vendégfogadás feltételeinek minőségi fejlesztésével, azaz a közlekedési infrastruktúra, a szállás- és vendéglátóhelyek fejlesztésével. Ebben az értelemben az aktív turisztikai hálózatok is az alapinfrastruktúra részét képezik.

2. Biatorbágy turizmusa 2017-ben

2.1. Turisztikai erőforrások

2.1.1. Természeti értékeink, jelölt túra utak

A város egyik turisztikai vonzerejét változatos domborzata, tiszta levegője, változatos felszíni formái és természetes környezete adja. A város belterülete a Zsámbéki-medencében terül el, ezt északnyugati-délkeleti irányban a Budai-hegység övezi, a keleti rész a Budaörsi-medencébe nyúlik át. A várost délkeleti irányban határoló Nap-hegy, Kő-hegy, Szarvas-hegy, Nyakas-kő, Guba-hegy Biatorbágy szerves része.

Az Iharos területe részben lakott, de legnagyobb kiterjedésben erdő borítja. Füzes patak, Némó-tó, Madár forrás, Kaptárkövek, Nyakas- kő és egyéb természeti erők által formált felszínek teszik változatossá a területet. Az **Iharos a város rekreációs területe**, a testi- lelki felüdülés helyszíne, sportpályával, ifjúsági táborral, a Magyar Belmisszió fogadó épületével és számos régi időkre utaló építménnyel (szovjet időkből származó bunkerek, rakétabázis) .

Biatorbágy természeti értékei, növényvilága közül a **Bolha-hegy** az egyik legérdekesebb terület, amit 1978-ban létrehozott Budai Tájvédelmi Körzethez kapcsolták, majd megkapta a Natura 2000-es besorolást. A Bolha-hegy 1986 óta **természetvédelmi terület.**

Tovább haladva dél felé, a várostól 3 km –re találjuk a 2015-ben borvidéki státuszt kapott **ürgehegyi szőlő birtokok** és történelmi pincéket.

A város környékén található tavak közül jelenleg a Peca-tó használható horgászásra. A folyamatos újratelepítések miatt a tó halban gazdag, ami jelentős sport- és hobbihorgász forgalmat generál. A jó minőségű tó víz ellenére a környék alapvető- és turisztikai infrastruktúrája hiányos. Nincs ivóvíz, hiányoznak a vendéglátó helyiségek, beálló.

A **Némó-tó** az egyetlen tó az Iharosban, amely bevonható rekreációs tevékenységbe. A tó jelenlegi állapotában nem tükrözi a benne rejlő lehetőséget, mivel belepte a nád és a vízutánpótlás sem megfelelő hozamú.

A Szelid- tó (Biai tó) turisztikai hasznosítása azért nem lehetséges, mert a tó magántulajdonban van.

A várost északról (Katalinhegy) és délről (Pecató) üdülő házak, nyaralók övezik, amelyeket főleg szezonban lakottak. A helyiek körében is kevéssé ismerik, hogy a **Katalin-hegyen található a régi Kálvária romjai**, amihez jelölt túraútvonal vezet fel. A jelölések felújítást igényelnek.

A város felszíni vízfolyásai közül a két legnagyobb, a Füzes- és a Benta patak. Az elmúlt években lezajlott város-rehabilitáció eredménye, hogy a Füzes-patak mentén sétány alakult ki, ami igazi békebeli promenád-hangulatot kölcsönöz a torbágyi városrésznek.

Fontos megemlítenem Biatorbágy körül található kőbányákat, elhagyatott silókat, a bányászatból megmaradt pincéket. Érdekes látványt nyújtanak adalékként, ideális kirándulócélpontok és rendezvény helyszínek lehetnek megfelelő túra-infrastuktúra kiépítését követően.

Az Iharosban több jelölt túraút fut, amelynek egyik kedvelt célpontja a felújított Szily kápolna.

A vasútállomástól a piros kereszt jelölésen jutunk el a Viaduktig. Innen piros csík vezet át az Iharosi erdőn. Az út érinti az útvonal legszebb pontjait; a Szily kápolnát, a Madár-szirtet, a Nyakas-kőt és a Százlépcsőt. Ezen az úton közelíthetők meg az Ürgehegyi pincék is, amelyek pünkösdkor és Márton-napján megnyílnak a vendégek előtt.

A Budavidéki Zöldút nyomvonalon juthatunk ki gyalogosan a városból Herceghalom és Páty irányába. A Budavidék Zöldút programot a 2007 áprilisában megalakult Budavidék Zöldút Szövetség tagjai dolgozták ki. A szövetség tagjai a környezet-, természetvédelemmel, hagyományőrzéssel, kulturális rendezvényekkel, turisztikai szolgáltatások szervezésével foglalkozó civil szervezetek.

A meglévő jelölések azonban korán sem fedik le a város és környéke összes látnivalóját, természeti (Bolha-hegyi természetvédelmi terület, biai tavak). A túra utak sajnos nem csatlakoznak a város látnivalójához, központjához, sem pedig Budavidéki Zöldúthoz. Etyekkel egyelőre nincs gyalogos vagy kerékpárutas összeköttetés. A kijelölt, a Magyar Természetvédelmi Szövetség által regisztrált utak állapota elhanyagolt, hiányoznak az alapvető térbútorok, információs táblák.

2.1.2. Épített környezetünk, örökségünk

Az ember első benyomása a városról pozitív. A rendezett utcák, terek és házak barátságos színezetet adnak a településnek. A város organikus fejlődéséből adódóan egyszerre hordozza magán a falusi és városi hangulatot, izgalmas képet formálva önmagáról.

A településen található műemlékek (templomok, kastélyok, völgyhíd, volt vasúti épületek) adják a város gócpontjait. Jól látható a település szerkezetből, hogy korábban két különálló falu volt. A vasút megjelenésével, a közös vasútállomás megépítésével indult el a két falu összeolvadása. A Városháza előtti főtér kialakításával megkezdődött a két városrész tudatos és tervezett összeolvasztása.

Biatorbágy önkormányzata 2004-ben a helyi értékek védelme érdekében helyi értékvédelmi kataszter összeállítását határozta el. A helyi építészeti értékek védelméről szóló rendeletében területi és egyedi védettséget különböztet meg. Részletes felmérést készítettek a város örökségéről, amely a biatorbagy.hu oldalon elérhető.

Területi védettséget élvez a két egykori település hagyományos településszerkezetet még őrző magja, egyedi védettséget kapott 32 lakóház, és 15 présház-pince, melyek mindegyike a jövő számára megőrizendő karakteres építészeti jegyeket hordoz. Külön rendelet született a helyi természeti értékek védelméről is.

A város hét olyan műemlékkel rendelkezik, ami országos védettség alá esik (Szily – Fáy kastély, Sándor-Metternich kastély, biai katolikus templom, Szent kereszt kápolna romjai, Szily sírkápolna, biai és torbágyi szentháromság szobor). Ezek az épületek feltüntetésre kerültek a túra térképeken, útikönyvekben is.

Említésre érdemes, hogy – előremutató módon – mindkét kastély épületét részben felújították és jelenleg oktatási céllal használja a város. Idén fejeződött be a Sándor-Metternich kastély egyik szárnyának felújítása, ahol korszerű körülmények között tanulhatnak az általános iskola tanulói. A kastélyok turisztikai hasznosítása a funkcióváltás miatt jelenleg nem lehetséges, de érdemes elgondolkodni, hogy hogyan tudnánk megőrizni ezen falak emlékét. (pl. Kastély szoba: a 31. oldalon)

A Viadukt kettős hídja Biatorbágy szimbóluma. Különleges műszaki műemlékek között tartják nyilván. A völgyhíd egyik nyomvonala gyalog és kerékpáron is járható. A másik jelenleg le van zárva, mert műszaki állapota nem engedi meg a közlekedést. Megfontolásra érdemes a viadukt építményének beintegrálása a túraútvonalba, ezzel igazán exkluzívvá téve a kirándulást.

Régi idők életét idézik a városban megmaradt kerekes kutak. Ezek közül több már használaton kívül van és állapota igen megromlott. Egyes kutak felújításával, esetleg újból megnyitásával üde színfoltjai lehetnének a városnak. Számos hasonló apróséggal lehet érdekessé, emlékezetessé tenni egy települést (pl. egyes falvakban a májusfa állítás, míg máshol a templom egyedi harangjátéka vonzza a látogatókat).

A város alapvető arculatát meghatározó parasztházak elsősorban a két városrész központjában találhatók, a Nagy út, a Dózsa György út, a Fő út és a Felsőpátyi út mentén. A város egyik alapvető karakterét adó épületek nagy többsége elhanyagolt állapotú, melynek oka, hogy nagyobbrészt magántulajdonban vannak. Eredeti állapotuk visszaállítása – tekintettel a városképre – helyi jogi szabályozással és a tulajdonosokkal történő együttműködéssel megoldható. Ennek kivitelezésére az önkormányzat már megtette az első lépéseket.

A városi nyilvántartásban 27 db présház pince van regisztrálva, amelyből 16 db helyi védettség alatt áll. A nyilvántartás csak a Katalin-hegyi, Dobogó-hegyi és Ürgehegyi pincéket gyűjti össze. Nem számol a város belterületén található, a régi parasztházak udvarán található, főleg vájt pincék meglétével. Ezek a pincék sem elhanyagolhatóak, ugyanis szerves részét képezik a korabeli paraszti életnek. Mivel ezek a pincék Biatorbágy két forgalmas útja mellett helyezkednek el, ezért a jövőben fontos helyszínei lehetnek a borturizmusnak.

2.1.3. Közlekedés földrajz

Biatorbágy földrajzi fekvése, természeti adottságai kitűnőek. A település a budapesti agglomeráció meghatározó városa. A város északi oldalán fut 1977 óta a Budapest-Hegyeshalom–Rajka-vasútvonal helyi vasútállomással. Ezzel párhuzamosan vezet M1-es autósztráda Budapest–Győr–Hegyeshalom útvonalon és a 1. számú főút. Dél-keleti oldalon, a településtől 15 km-re található a Velencei-tóra és a Balatonra vezető M7-es autópálya. Biatorbágy az M0 körgyűrűről is könnyen megközelíthető, amely a Liszt Ferenc nemzetközi repteret is fél óra alatt elérhetővé teszi. Turizmus szempontjából a fenti alapinfrastruktúra megléte óriási versenyelőnyt jelent más környékbeli településekkel és térségekkel szemben.

A város menetrend szerint közlekedő autóbusszal is megközelíthető. A Volánbusz társaság több járatot is indít Biatorbágyra- így a 760-as, 762-es, 763-as, 767-es, 778-as, 782-es, 1253-as és 1256-os számút. Autóbusszal Biatorbágy külső területei is elérhetőek, így a Pecató és az Ürgehegy. Közösségi járatokon akár Budapestről is elérhető a horgászok számára kedvelt Peca-tó.

A város belterületi útjai többnyire aszfaltozottak, néhány kivétellel. Minőségük a magyar átlagot mutatja. Az útviszonyok javításában, bővítésében az önkormányzat további szerepvállalása – pályázati pénzekből vagy kizárólag önerőből – megkerülhetetlen.

A fő turisztikai létesítmények többnyire jó minőségű főúton vagy mellékutakon elérhetőek. Hiányosságot két ízben tapasztaltam. Az Iharosba vezető út elhanyagolt. Az ott található sportpálya rendezvényei miatt az út időszakonként zsúfolt. Tekintettel arra, hogy a jövőben az önkormányzat több célra is hasznosítani tervezi az iharosi területet (további sportrendezvények, kulturális események), az itt található utak karbantartása, javítása és új közlekedési terek kialakítása (járda, kerékpárút, parkoló) feltétlenül indokolt.

Az ürgehegyi pincesorhoz nehezen járható murvázott vagy földút vezet egy sávon. Komoly hiányossága a területnek a parkolók hiánya is. Az itt található pincesor infrastruktúrájának kiépítése lehetővé tenné – az iharosi terület mellett – a kezdetleges

formában már létező kulturális, elsősorban gasztronómiai fórum, találkozóhely továbbfejlesztését, szélesebb közönség számára vonzóvá és elérhetővé tételét.

A település több utcája az enyhe forgalom miatt kerékpárral is biztonságosan használható. Épített kerékpárút külön nyomvonalon csak a Füzes-patak menti sétányon és a Főtér mellett találhatóak. Kerékpárkölcsönzésre egyelőre nincs lehetőség és a szerviz is nehezen megoldott. A hálózat bővítése, más kerékpár utakkal való összekapcsolása elemi érdeke a városnak, mind közlekedési, mind sport- és turisztikai szempontok alapján.

A településen egyetlen egy benzinkút áll az autósok rendelkezésre. Elektromos töltőállomás még nincs kiépítve. A város teljes területe felszerelt útjelző táblákkal, ahol fontosabb épületek, közintézmények is fel vannak tüntetve magyar nyelven. A turisztikai látnivalókat jelölő többnyelvű táblarendszer még hiányzik a településről.

Az elmúlt években az önkormányzat nagy összegeket fordított parkolóhely kialakításra a Füzes patak mentén, a Főtér körül, a Szabadság úton és a Nagy út mentén. A személygépkocsik részére normál működésnél elegendő parkoló áll rendelkezésre.

Befejeződött a Füzes–patak mentének rehabilitációja, amellyel sikerült kialakítani egy kulturált polgári sétányt és rendezvényteret szabadtéri színpaddal.

Ami hiányosság, hogy nincs kifejezetten buszoknak kijelölt parkoló. Ennek elhelyezést a városon kívüli helyen is meg lehet oldani, ahol a busz várakozni tud.

Eurovelo 14-es kerékpárút /Budapest – Biatorbágy – Velencei-tó – Székesfehérvár – Balaton/

Brüsszelben elfogadott magyar terv szerint a Bodeni-tótól induló Eurovelo 14-es út magyarországi szakasza az Őrségből a Balaton érintésével Budapestre, majd Gödöllő, Eger és a Hortobágy érintésével Debrecenbe vezetne. A Budapest–Balaton között futó nyomvonal Biatorbágyon fog keresztül menni, Budapest–Budaörs/Törökbálint–Biatorbágy–Etyek–Alcsútdoboz–Vértesacsa–Lovasberény–Sukoró–Pákozd–Székesfehérvár–Polgárdi–Balaton-dél útvonalon. A városon átmenő út új lehetőséget nyit a helyi turizmus alakításában. A 110 km hosszú kerékpárút szakasz várhatóan 2019 nyarára készül el. Előzetes hírek szerint a kerékpárút a Viadukton keresztül a Szabadság

úton, majd a Nagy úton szeli keresztül a várost. A projekt a Nemzeti Fejlesztési Hivatal által szponzorált.

2.1.4. Turisztikai vállalkozók, szolgáltatók

A városban működő vendéglátó egységek, szolgáltatók jó kiinduló pontot adnak a városi turizmus kiszolgálásához.

A biatorbágyi vendéglátó cégek kínálata változatos és több minőségi és ár kategóriát képviselnek. A városban találunk több étteremet, cukrászdát, fagyizót, kávézót, vendéglőt, kocsmát, sörházat, pincészetet, pizzériát. Városunkban megjelentek már az új hullámot képviselő kávézók, kézműves termékeket készítő és forgalmazó fagyizók, sőrház és pékségek. A településen már ma is két olyan étterem működik, akik az igényes gasztroturisták igényeit is ki tudják szolgálni. Modern konyhatechnológiával készítik ételeiket, amellyel a hagyományos ételeknek új íz élményt biztosít.

Valamennyi vendéglátó cégről elmondható, hogy helyiségeik mérete közepes (60-80 fő) és kicsi (10-15 fő).

Olyan vállalkozás azonban, amely országos hírnévre tett volna szert, és amely miatt az ország különböző pontjaiból felkeresnék Biatorbágyot, egyelőre nincs. Bár a településen működik egy cukrászda/ pékség, akik országos lefedettséggel működik.

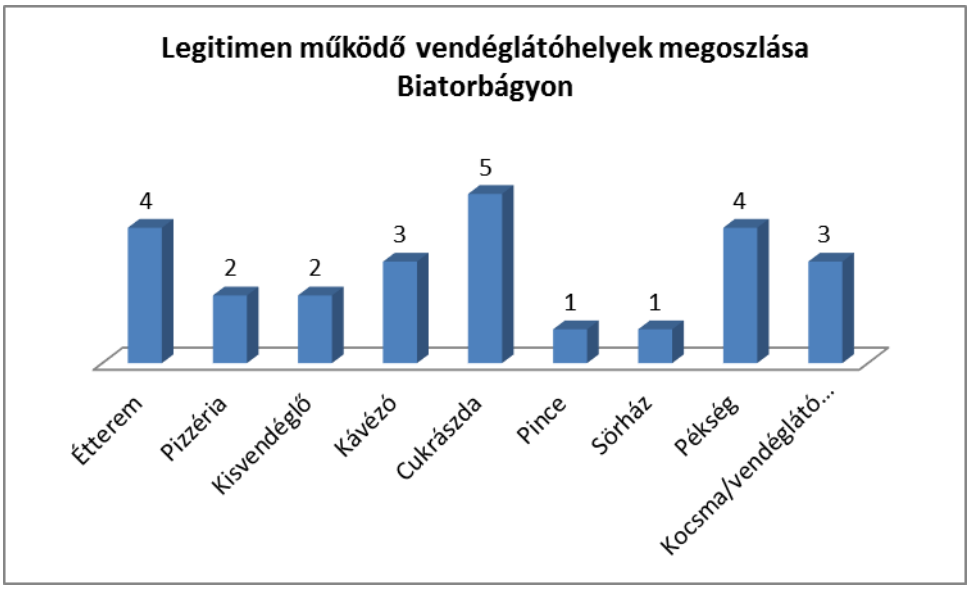

A város szálláshely kínálata már szerényebb képet mutat mind szobaszám mind pedig a minőséget illetően. A városban egy *** csillagos hotel található, ami a legmagasabb kategóriát jelenti. A szálloda étteremmel, 60-80 fős konferenciateremmel, úszómedencével rendelkezik. A szálloda klasszikus városi hotel, konferencia szolgáltatással. A privát szállásokat leszámítva valamennyi szálláshely komoly felújítást és működtetői szakmai továbbképzést igényelnek.

Az önkormányzat tulajdonát képzi az Iharosban található ifjúsági tábor 34 fős férőhellyel. Bár a tábor üdítő környezetben fekszik, az épület kora és állapota átfogó felújítást és bővítést igényel. Jelenlegi körülmények miatt csak nyári időszakban használható. A tábor nem tartozik jelenleg a hivatalos kereskedelmi szálláshely besorolásba, ami miatt sem nemzeti sem pedig uniós pályázaton nem tud részt venni.

Az állapota ellenére a létesítmény jelenleg is több nyári tábornak ad otthont. Sok előnyhöz jutna a város, ha a minőségjavítás és a kapacitásbővítés rövid időn belül megvalósulna. A tábor több funkciót tudna ellátni; ifjúsági táborként, erdei iskolaként, túraközpontként és zarándokok fogadójaként is működhetne. A teljes szezon kihasználása érdekében a felújításkor fűthetővé kellene tenni a létesítményt. Az egész éves hasznosítás – megfelelő marketing mellett – a rentabilitásra is kedvező hatást gyakorolna.

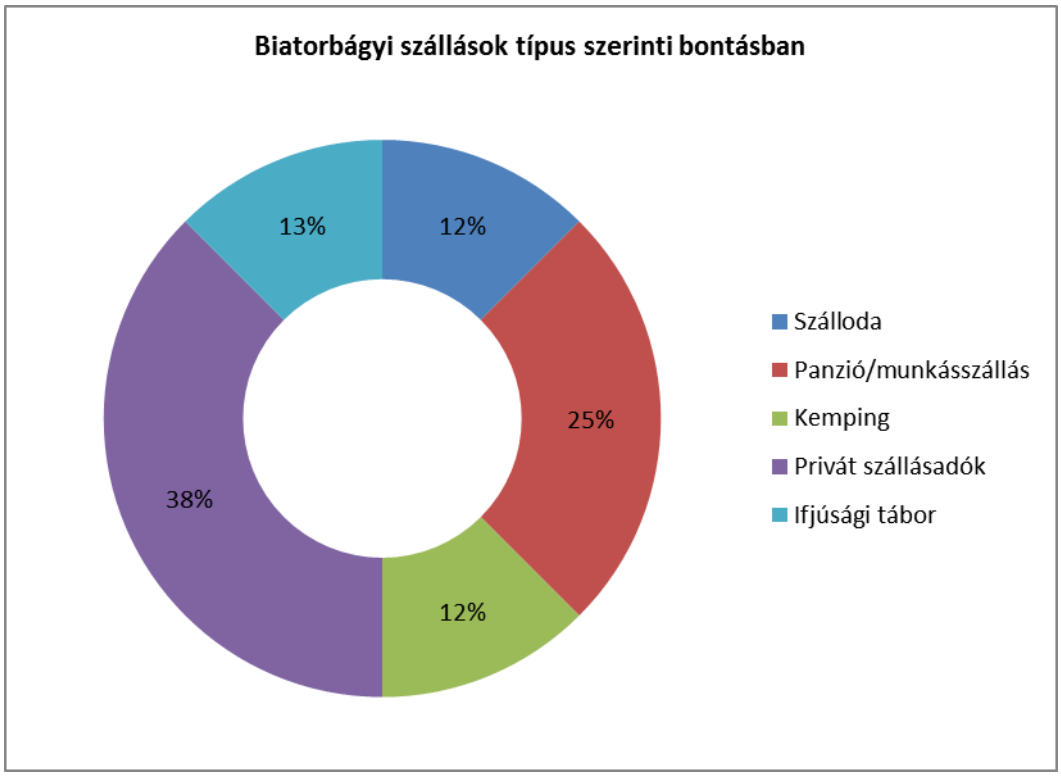

2.1.5. Szellemi tőke

Biatorbágy országos viszonylatban is rangos helyet foglal el az írók, zenészek, művészek, népművelők számát tekintve. Ez a körülmény hozzájárul a **település vidékies, művész-arculatához**, amely elsősorban a **fővárosi célközönség számára vonzó alternatíva** (hasonló, de jóval erősebb imidzse van Szentendrének). A településen működő Juhász Ferenc Művelődési Központ markáns közreműködő a település kulturális életének szervezésében. Programkínálatuk egész évben sokrétű szórakozást, ismeretterjesztést nyújt elsősorban helyiek és a környékbeliek számára. Fontos megemlíteni, hogy az önkormányzat és a Művelődési Központ mellet a civil egyesületek és vállalkozók is szerveznek érdekes programokat, így borkóstolót, futóversenyeket, gasztro bringtúrákat, irodalmi estet, kiállítást, kézműves work-shopot, lovas-napot, túrákat, táborokat.

A Művelődési Ház mellett mindenképpen meg kell említeni a Pászti Miklós Alapfokú Művészeti Iskola, a Bábos-ház és a Chaplin Café értékteremtő munkáját is.

Biatorbágy szellemi öröksége, a településen alkotó művészeink, mestereink és a helyiek elszántsága jó belépő a turisztikai piacra, amire a település megérett. Az önkormányzat szervezett turisztikai tevékenységével méltó helyre tudná emelni az itt őrzött szellemi kincset és hagyományos vendégszeretetet.

Fontosnak tarom átgondolni idegenforgalmi nézőpontból a futó rendezvényeket, amellyel új lendületet vehet a város szellemi élete. Évek óta futó rendezvények alapját képzik a kialakítandó turisztikai termékeknek.

3. Turisztikai termékfejlesztésről

A város adottságai, vállalkozói profil és földrajzi elhelyezkedése alapján három turisztikai termék kialakítását, továbbfejlesztését javasolom, melyek a **bor- és gasztronómia, aktív és a kulturális turizmus.**

A tervezési folyamat az alapok kialakításánál kezdődik. Ebbe beletartozik **a Turisztikai Információs Iroda megalapítása**, amely összefogja és segíti a helyi vendéglátókat a piacon történő pozicionálásban. Szakmai tapasztalattal, egységes marketing eszközökkel, pályázatfigyeléssel támogatja céljaik megvalósulását.

Az erőforrásaink akkor válnak termékké, ha hordozzák az attrakcióvá válás kritériumait.

Meg kell teremteni a szektorban dolgozók szorosabb együttműködését és együttes piacra lépését. Létre kell hozni egy működő **Vállalkozói Klubot** az érdekképviselet erősítése és a kapcsolatok naprakész ápolás miatt. Fel kell kutatni az egymást kiegészítő termékeket, hogy komplex szolgáltatást tudjunk nyújtani.

A **lakosság felkészítése és bevonása** is fontos eleme kell, hogy legyen a tervezési folyamatnak. Példaként említeném egy játékkal egybekötött kertkiállítás megszervezését, ahol a résztvevők érdekes, vicces tárgyakat helyeznének el saját kertjük jól látható részén. Az ilyen jellegű kezdeményezések szinte minden esetben felkerülnek a látogatott internetes oldalakra, illetve az írott sajtó egy részében.

A nemzeti tervhez igazodva, **a helyi termékek felhasználásának erősítése** és megjelenítése a vendéglátók kínálatában hosszú távon alapozza meg a minőségi turizmust. Ehhez erősíteni szükséges **az őstermelői réteg tevékenységét**, motiválni őket a hivatalos működésre. A városközpontba tervezett piac épületének megléte komoly üzenettel bírna a lakosság és a termelők irányába is. A heti vásárok forgalma indokolttá teszi a piac kialakítást állandó jelleggel.

Biatorbágy rendelkezik az ország legnagyobb szabadidő parkjával, ha az Iharosra gondolunk. Hamarosan egy új városrésszel bővül településünk a Tóparki lakópark megépülésével. A történelmi városrész és az új lakónegyed között elterülő erdő kiváló

lehetőséget nyújt túrázásra, lovaglásra, kerékpározásra, sportolásra, elvonulásra, táborázásra és rendezvények lebonyolítására is. Ezért is indokolt a turisztikai fejlesztések egyik alap pillérének az aktív turizmust választani.

Az új **Balaton–Budapest kerékpárútvonal** megépülésével új lendületet kap a város turisztikai szempontból. Számos új vendéglátó és kerékpáros szolgáltató fog megjelenni a városban. Az átmenő forgalmat ki kell tudnunk szolgálni illetve be kell illeszteni a biatorbágyi közlekedési kultúrába. A **helyi kerékpáros közlekedés népszerűsítése** is fontos feladata a városnak, hogy hangsúlyosabbá váljon a város elkötelezettsége a fenntarthatóság és az egészséges életmódot mellett.

A Sándor-Metternich és a Szily-Fáy kastélyokban jelenleg oktatási intézmény működik. A funkciója ellenére törekednünk kell kastélyok múltba vesző életet megőrizni és bemutatni. Az épületen belül legalább egy helyiséget **(Kastély szoba)** érdemes volna átalakítani egy interaktív bemutató szobává, hogy betekintést kapjunk korabeli uradalmi életbe.

A turizmus tervezéskor nem szabad figyelmen kívül hagyni a **városkép megőrzését** sem. Biatorbágy nem azonos a Viadukttal. Bia és Torbágy egykori parasztházai (Füzes-patak mentén illetve a Szily-Fáy kastély körül) felújításra és védelemre szorulnak. Az utcaképre vonatkozó helyi rendelettel megóvható a két település eredeti falusi arca, amennyire még lehet. Nem szabad megfeledkezni a torbágyi településrész egykori sváb arculatáról, kultúrájáról sem. Tapasztalatok mutatják, hogy azon településeken, ahol az egykori német kultúrát gondozzák, a régi kapcsolatokat ápolják, szívesebben fektet be a német gazdaság.

A művelődési ház és az egyesületek rendezvényei stabil alapot adnak a kulturális turisztikai rendezvények megszervezéséhez. A rendezvények látogatottsága tovább növelhető városon kívül érkező vendégekkel.

Jelen cselekvési terv nem részletezi a pontos túra útvonalakat, ürgehegyi fejlesztéseket, a kerékpáros infrastruktúra részletes leírását, az Ökocentrum kialakításának tervét, a Sportcsarnok építési tervét és a Mesterségek Házának kialakítását, az ifjúsági tábor felújítását, mert ennek megvalósítása további részletes tervezést igényel. Ezért a teljes, az Integrált Fejlesztési Stratégiában felvázolt irányok csak lépésről- lépésre valósíthatók

meg. Minden terméknek van érési folyamata. Egy–két éven belül látni fogjuk, hogy milyen irányokat szükséges erősíteni.

3.1. Bor és gasztronómia

A gasztronómia terület szerepe a turizmusban kettős: egyrészt önálló turisztikai termékként is értelmezhető, amelynek kínálati elemei képesek akár önálló utazási döntést is kiváltani. Másrészt azonban az adott desztináció gasztronómiai kínálatának színvonala az „alapinfrastruktúra" része is, hiszen minden turista étkezik látogatása során. Ez utóbbi, tehát az adott térségben működő vendéglátóhelyek kínálatának átlagos, általános színvonala összességében ráadásul meghatározóbb lehet a desztináció sikeressége szempontjából, mint egy-egy csúcsminőséget kínáló étterem jelenléte.

A 21. században a gasztronómiai turizmust erősítő trendek közé tartozik, hogy **előtérbe kerül az egészséges életmód**, amelynek elválaszthatatlan eleme az egészséges táplálkozás. Másrészt a környezeti-társadalmigazdasági fenntarthatóság kérdésköre is egyre inkább középpontba kerül, ezért **felértékelődik a helyi, szezonális, organikus, fair trade termékek fogyasztása**. A harmadik fontos változás, hogy egyre többen fordulnak el a tömegturizmustól és **keresnek autentikus élményeket utazásaik során, amelyek előállításában egyre szívesebben vesznek részt** maguk a látogatók is. E gondolatiság mentén szerveződik az egyre népszerűbb „slow food" mozgalom is, amely hangsúlyosan foglalkozik a helyi gasztronómiai kultúra megőrzésével és védelmével.

Fokozatosan újra felfedezésre kerülnek és visszatérnek a vendéglátóhelyek étlapjaira a régebben használt, magyar alapanyagok, receptúrák. A kínálati oldalon a vendéglátóhelyek összetételének átalakulása az egyik legszembetűnőbb trend. Megjelentek a fine dining típusú vendéglátóhelyek, hódítanak a bisztrók és az ún. street food/beach food helyek, lakáséttermek. A kávéházi kultúrának az újhullámos kávézók megjelenése ad új lendületet.

Az elmúlt 5-10 év trendjei közé tartozik a termelői és gasztropiacok népszerűvé válása és évről évre komolyabb szerephez jut a vidéki gasztronómia is. A helyi termékek körében pálinkáink, pezsgőink, söreink továbbá a házi készítésű szörpök, lekvárok

napjainkban szintén reneszánszukat élik hazánkban, „hazavihető élményt" jelentve a látogatók számára. Az utóbbi években jöttek létre olyan, a minőségi gasztronómiát képviselő és közvetítő közösségek, társulások is, mint a Felelős Gasztrohős, vagy a Stílusos Vidéki Éttermiség (SVÉT) mozgalmai, amelyek tevékenységeik fókuszába helyezik a helyi alapanyagok felkutatását, ami a fenntartható fejlődést előtérbe helyező rövid ellátási lánc modellnek is megfelel.

A rendszer ellentmondása, hogy a viszonylag kevés a helyben hivatalosan működő őstermelők száma, ami miatt nem lehet étterembe bevinni – az amúgy jó minőségű árukat a szigorú HCCP egészségügyi előírás szerint. Problémát jelent továbbá az is, hogy néhány mezőgazdasági ágazat teljesen hiányzik a környékről, mint pl.: vágóhíd, sertés- és marhatartás.

3.1.1. Bor, pincék, borászok

A bor-fogyasztás ma már többet jelent egy-egy pohár ízletes nedű elfogyasztásánál. Nem túlzás azt állítani, hogy ez egy **életstílus**. Divat a borról beszélni és a borral foglalkozni. Az utazási élmény fontos része a helyi gasztronómiai kínálat – köztük a bor – megkóstolása.

Az Etyek–Budai borvidék az Észak-dunántúli borrégió legkeletibb, a Buda környéki szőlőket felölelő része. Teljes termőterülete 5600 ha, ebből 3927 ha I. osztályú. Akárcsak a régió többi borvidékén, itt nagyrészt fehérborokat termelnek, jellemzően reduktív technológiával. Talajai jellemzően mészkő, dolomit vagy homokkő alapkőzeten alakultak ki.

Biatorbágy ürgehegyi része ismét borvidéki rangot kapott 2015-ben, bár a szőlőtermesztésnek már több évszázados hagyománya van itt. Az Árpád-házi királyok alatt már virágzott itt a szőlőtermesztés, és az itt élő emberek megélhetésének fő forrásává vált. Sok szerb (rác) telepedett le ezen a környéken. Ennek köszönhetően a török hódoltság után főleg a vörösbor készítése volt túlsúlyban. 1830 körül a nagyvárosokban a lakosság inkább a fehérbort kereste, így a budai vidéken is arra kényszerültek, hogy egyre több fehérborszőlő fajtát szaporítsanak. A 19. század végétől a Törley-család híres pezsgőihez szükséges fehérbort is e térségben termelték.

Biatorbágyon a **BIA-VERITAS Borkultúra és Tájvédő Egyesület** fogja össze a borászokat és szervezi a helyi közösség részére a programokat (pince napokat, borkóstolókat, borversenyeket). Az egyesület segítséget nyújt a helyi borászok részére szakmai tudásuk mélyítésére. Az Egyesületnek 15 pincészet a tagja, de ebből rendszeresen 8-9 nyit ki egy-egy rendezvény alatt. Saját termesztésű szőlőből, kézműves jellegű borokat készítenek, kis családi pincészetekben. A jellemző borszőlő itt az Irsai Olivér, Cabernet Sauvignon, Chardonnay, Cserszegi Fűszeres és a Syrah. A területen egy borászat működik vendéglátóhelyként. Jelenleg a borokat helyben lehet elfogyasztani, palackozott formában nem érhető el. (Bia Veritas- Lipka Tímea)

A szőlőkertek, birtokok és a présházak a sóskúti főútról közelíthetők részben aszfaltozott részben föld úton. Az **Ürgehegyi pinc**ék nem részei szervesen a városnak, így a megközelítése elsősorban gépkocsihoz kötött. Az elhelyezkedése miatt a terület nehezen vezethető be az idegenforgalomba, **tömegturizmusra nem alkalma**s, de a helyi és környékbeli vendégek kiszolgálására tökéletesen alkalmas lehet. Emellett zárt, szervezett csoportok, céges társaságok részére is kitűnő kikapcsolódási lehetőséget hordoz.

A hely adottságai a helyi termelők számára egyedi piaci fellépést adnak. A jelenleg működő pincék nagyrészt családi vállalkozások, ahol kézműves jellegű borokat készítenek. **Javasolt** ezt a vonalat tovább erősíteni, mert nagy reneszánszát élik ma az ilyen borok. **Kézműves borok** készítése kevesebb tőkebefektetést, viszont több munkát igényel. Az ipari borkészítés nincs jelen Biatorbágyon.

A hegyen megtermelt szülő mennyisége nem elegendő, így külső forrásból kell beszerezni. A pincék által előállított borok mennyisége kevés, kereskedelmi forgalomba nem hozhatóak. Sajnos nagyon **kevés pince rendelkezik hatósági bizonyítvánnyal**, ami további akadályt képez a forgalmazásban. Probléma, hogy – tapasztalataim szerint – az erre irányuló törekvés is hiányzik.

Fontosnak tartom tisztázni, hogy pontosan mit nevezünk kézműves bornak a megfelelő minőség elérése érdekében?

Azt a bort nevezzük kézművesnek, amelynek születése során a költséghatékonyság, mennyiség, gyorsaság vagy az elvárt íz-kép érdekében a termelő semmit nem áldoz fel a

bor egyediségéből, bel tartalmi értékéből, tisztaságából. Ez csak úgy valósulhat meg, ha a borász nem vesz el semmit abból, amit a szőlő adni képes. De ami ennél még fontosabb: nem ad hozzá semmit, kizárólag az van benne, amit a szőlő, az adott év és maga a termőhely adott. A kézműves bor csak így lehet hiteles!

3.1.2.A kézműves szellemiség jegyében mit tehet a borász, és mit nem?

A kézműves borász követi a következő alapelveket Kovács Antal háromszoros magyar sommelier-bajnok definicója szerint:

A termőhely összefüggésében
Borait kizárólag a saját borvidékén termett szőlőből készíti.

A szőlőskertben
Természethű gazdálkodást folytat, s kerüli az alábbiak használatát:

- gyom- és rovarírtó szerek,
- fürtzáródás utáni felszívódó illetve fungicid szerek,
- műtrágya,
- gépi szüretelő eszközök.

A pincében
A borok természetességének és egyediségének megőrzése érdekében kerüli a hozzáadott anyagokat, különös tekintettel az alábbiakra:

- mindennemű fajélesztő,
- aromák,
- festék anyagok,
- enzimek,
- savak,
- aszkorbinsav,
- savtompító szerek,
- almasavbontó baktériumok,
- borkő stabilizáló szerek (pl. metaborkősav E353),
- stabilizáló adalékanyagok (pl. guargumi E412, gumiarábikum E414),

- kálium szorbát,
- must sűrítmény,
- tannin,
- fa chips.

Borászati beavatkozások

A borok természetességének és egyediségének megőrzése érdekében tartózkodik az alábbi eljárások alkalmazásától:

- fordított ozmózis,
- vákuumos lepárlás,
- mesterséges szőlő fagyasztási eljárások.

3.1.3. Pincék

Az Ürgehegyi pincék és présházak szétszórtan helyezkednek el a szőlőültetvények mellett. Az Ürgehegy kb. 3 km–re található a város központjától. A területen zárt kertek, szőlő ültetvények, gyümölcsösök találhatóak.

A városban, Torbágy központjában, a Főút és a Felsőpátyi út mentén további régi, vájt pincék találhatók. Bár több közülük rossz műszaki állapotban van, meglétük mégsem hanyagolható el, mivel ez a terület kiválóan alkalmas hangulatos pincék kialakítására, borok értékesítésre. Örömmel tapasztaltam, hogy már megnyitott az első, saját borát áruló őstermelő. Értékesítés szempontjából ez a terület autentikus környezetet nyújt a borkínálásra és könnyen megközelíthető. Alkalmas városon kívülről érkező nagyobb számú vendég befogadására is, privát szálláshelyek, panziók kialakítására.

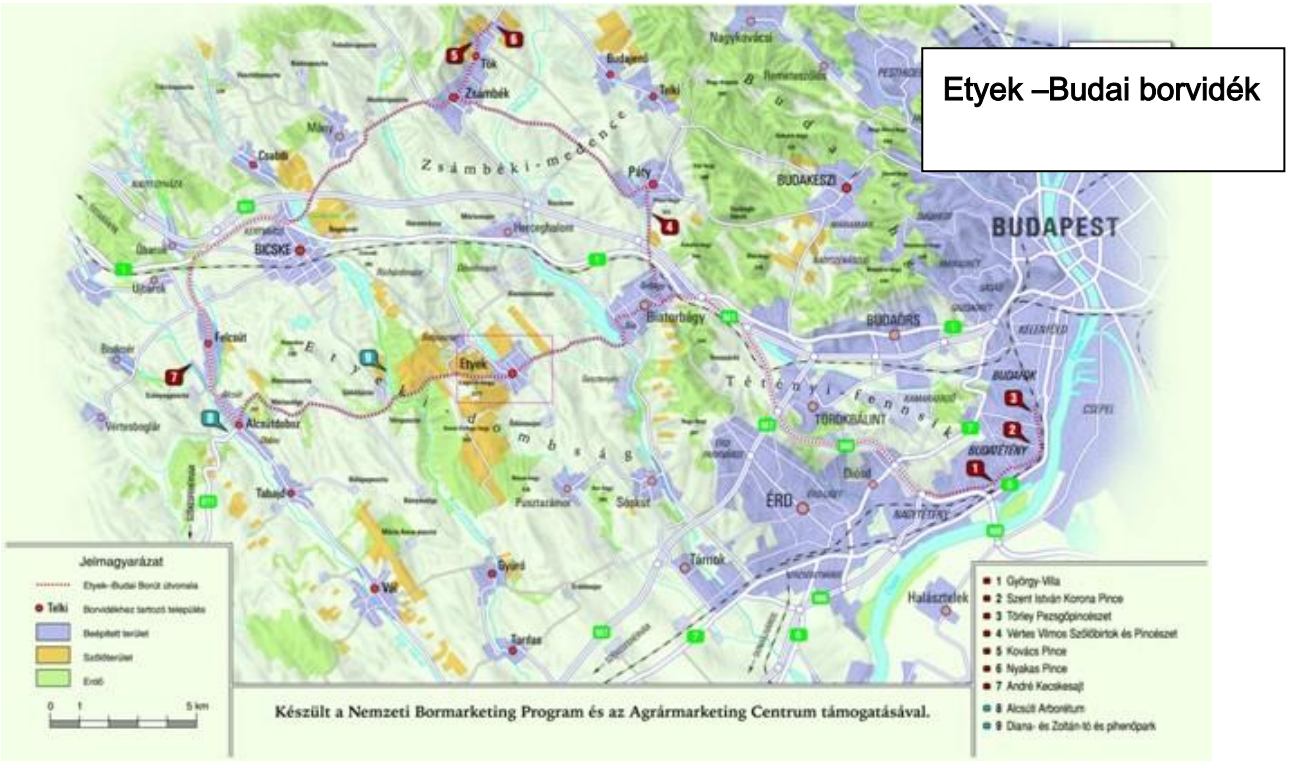

3.1.4. A jó bornak is kell a cégér

A biatorbágyi bor kevesek által ismert. Még a városban élők között is találunk olyanokat, akik nem hallottak a helyi termelésű borokról. Fontos lépés a piaci pozicionálásban a helyiek körében történő megismertetés. A környéken megtermelt borok értékesítését a a városban is szükséges megoldani, hogy szélesebb közönség előtt ismertté váljanak. **Borversenyeken** kitűntetett borait szükségesnek tartom a helyi és környékbeli **éttermek itallapján** is elérhetővé tenni. Ehhez az szükséges, hogy a termelők megfelelő jogosítványokkal rendelkezzenek a készítésről. A pincészeteknek törekedniük kell arra, hogy **hivatalossá tegyék tevékenységüket** akár őstermelőként, akár szövetkezeti rendszerbe tömörülve. A turisztikai termékek szinergiája csak ebben a formában valósulhat meg. A helyi éttermek csak zárjeggyel ellátott borokat tudnak bevenni a kínálatukba.

Biatorbágy borvidéki státusza - úgy tűnik, hogy csak helyben ismert. Fontos borászati lapok sem említik Biatorbágyot az Etyek – Budai borvidék tagjaként. Fontos, hogy ne csak számunkra legyen hírértéke ennek a kitüntetett státusznak, hanem a

szakma és a laikus közönség számára is ismertté váljon. Ennek érdekében PR cikkek megjelenését és a hasonló témákkal foglalkozó tv- és internetes műsorok, portálok tudnának tudósítani a terület kultúrtörténeti értékeiről és borairól. Segítené a népszerűsítést, ha működne egy közös honlap a Biaveritas Egyesület közreműködésével.

A pincék látogatottsága növelhető, ha kialakítják az egységes nyitvatartási rendet. Így kiszámíthatóvá teszi az elérhetőséget.

Az Egyesület évente több rendezvényt is szervez, amikor megnyílnak a pincék a nagyközönség előtt. Ez a látogatottság eddig nem érte el a turisztikailag már értékelhető nagyságú szintet. A terület bevezetése a köztudatban fontos lépés.

3.1.5. Likőrök és pálinkák

A mai magyar rendezvények, fesztiválok elképzelhetetlenek bor és pálinka nélkül. A hazai italkultúrában a sörök mellett szinte minden erről a két italról szól. Biatorbágyon létezik egy őstermelő, aki kiváló minőségű likőröket állít elő. Ebben a piaci szegmensben még nem alakult ki olyan nagyfokú verseny, mint a borászatok között, így az érintett támogatásával jó esély nyílna akár egy országos ismeretségű helyi termékskála kialakítására, melyet a nagyközönség Biatorbágyhoz köthetne.

3.1.6. Őstermelők

A cselekvési tervben megjelölt irányok és célok megvalósításához – ami egybeesik a Nemzeti Stratégiával, az önkormányzat által megfogalmazott elvárásokkal és belső igényünkkel is – a rendszer felépítéséhez az alapokig kell visszamenni. Ahhoz, hogy az éttermek, szállodák minőségi helyi árut tudjanak kínálni, hivatalosan működő őstermelők, gazdaságok kellenek. A legális működés sok termelő esetén hiányzik. Ezzel kizárják magukat az esetleges fejlesztési támogatásokból, pályázatokból is. A városban és a környéken tevékenykedő gazdálkodók összefogása és erősítése fontos cél, ha a turizmust erős lábakra szeretnénk fektetni.

A helyi termelők gyakran elszigeteltek és segítség nélkül kell művelniük gazdaságukat, előállítani és értékesíteni a termékeiket; más vállalkozásoknak szintén nehézséget okoz

termékeik forgalmazása, piacra juttatása. Könnyen felismerhető, hogy a helyi gazdaságot akkor lehet javítani és fejleszteni, ha a vállalkozások elkezdenek együtt dolgozni.

3.2. Aktív turizmus

Világviszonylatban az aktív turizmus termékei közül elsősorban a kalandturizmus mutatott jelentős növekedést az elmúlt néhány évben, ami elsősorban annak köszönhető, hogy a világhálón elérhető tartalmak bővülése révén a kalandturizmus helyszínei megismerhetővé, ezáltal könnyebben hozzáférhetővé váltak nagyközönség számára is. Emellett az egészségtudatos életmód terjedése, a népszerű ismeretterjesztő sorozatok is kedveztek a turizmus ezen formájának. Szintén folyamatosan növekvő kereslet mutatkozik az ökoturizmus iránt, a tudatos fogyasztói magatartás előtérbe kerülése miatt, és új réspiacot jelent a glamping is: a divatos, különleges helyeket, élményeket kereső, jellemzően fiatalok által megvalósuló kempingezés, amely során fontos szerephez jut az organikus, holisztikus, „new age" helyszíneknek és szolgáltatásoknak. A természetalapú-aktív turizmus jelentőségét elsősorban az adja, hogy – ellentétben a tömegturizmussal, ahol a költség 80%-a jellemzően nemzetközi cégekhez kerül – a turizmus ezen formája esetén a költés 66%-a a felkeresett desztinációban marad (forrás: European Travel Commission, 2017).

Az aktív turisztikai tevékenységeket hazánkban jellemzően belföldi vendégek veszik igénybe, néhány termék esetében azonban meghatározó a külföldi vendégek aránya. A budapesti futóturizmus három legnagyobb eseményén mintegy 20% a külföldi regisztrált versenyzők aránya. A világ több mint 80 országából érkeznek résztvevők, akik kb. 65.500 vendégéjszakát töltenek el a fővárosban (forrás: Budapest Sportiroda, 2016).

A település adottságaiból egyértelműen következik az aktív turizmus fejlesztése. Ebbe tartozik a természetjárás, a kerékpározás, a lovaglás, futóverseny, horgászat, zarándoklat és különböző sport rendezvények.

3.2.1. Természetjárás, jelölt útvonalak

A természetben töltött aktív időtöltés egyre népszerűbb. A tiszta természet adta testi-lelki felfrissülés alapvető igénye az embernek. Biatorbágy jó természetföldrajzi adottsága miatt hangsúlyosan kell a természetjárással foglalkozni, mert ez jelenti a város számára az egyik potenciális turisztikai vonzerőt és ez az aktív turizmus alapja. Alapvető igény a természetjárásnál a megfelelően jelölt és tematizált utak kialakítása, amelyek egyaránt szolgálják a helyiek és a vendégek igényeit is. Megfelelően előkészített, jó esetben még tájépítészeti elemekkel, létesítményekkel ellátott terület olyan motivációt jelentene, amely önálló vonzerőként is megállná a helyét a magyar turisztikai kínálatban.

A **természetjárás szinte a legkönnyebben fejleszthető terület**; alapszinten szellemi tőke mozgósításán, jelölések újra festésén és az ösvények takarításán, útba igazító táblák kihelyezésén túl komolyabb anyagi ráfordítást nem igényel. Szervezett túra keretében ismeretterjesztő sétákkal gazdagítható a kínálat. Természetesen megfelelő anyagi források megléte esetén új élményelemek fűzhetők fel a túrákra, mint például tiszta vizű, ivásra alkalmas források kiépítése, kulturált pihenőhelyek, szellemes kültéri játszóterek felnőttek részére, állat farmok. Erdei iskola alapításával, szállásfejlesztéssel, pár medencés fürdő építésével, sportcsarnok megvalósításával komoly **rekreációs központtá** válhat a város Iharosi része.

Ha természetjárásra gondolunk, akkor nem csak a gyalogos, hanem **a lovas és kerékpáros vendégek** igényeit is figyelembe kell venni. Lovas természetjárás csak kevés helyen ismert ma Magyarországon, holott egyre népszerűbbek a lovassportok, **bővül a lovaglásban járatos közönség.**

A Viaduktól induló út gyakorlatilag az erdős terület és ezzel együtt a szabadidős sportok zónájának a bejárata, amely részben már most is, a jövőben pedig még inkábba város rekreációs területe. Habár a város is elkezdett ebbe az irányba terjedni, a terület mégis szép és frissítő. **Két túra körön** járhatjuk körbe a környék lankáit, magaslatait. Az egyik piros jelzésű kör a Nap-hegyet megkerülve a Kő-hegyet érintve és a biai erdőn át vezet Sóskútra (Nap-kör). A másik jelzett kör a Kő-hegy másik oldalán vezet fel a Szily kápolnához, majd tovább halad a Százlépcsőn és Madárszirten át a Nyakas-kőre. Nyakas-

követ elhagyva összekötő út nyílik a másik körrel, amely az Ürgehegyi borospincék mellett halad el. A második körön a Peca-tó érintésével ugyancsak Sóskútra jutunk.

A Biatorbágyi Természetbarát és Kerékpáros Egyesülettel és a Tájvédő körrel történt egyeztetés alapján javaslom bizonyos **jelzett szakaszok módosítását, törlését, új nyomvonalak kijelölését.** Ennek részleteit mellékletben közlöm. Fontos lépés lenne a városközponttal való közvetlen útvonal kijelölése, amely a Nyakas-kői túrakörhöz kapcsolódna be. A túraútvonalak kijelölését, módosítását a Magyar Természetjárók Szövetsége engedélyezi, akik pályázat útján anyagilag is segíti a kivitelezést.

A hely vonzerejét és értékét úgy is tudjuk növelni, ha gondoskodunk a jelölések karbantartásáról, pihenőszigetek kialakításáról, tájékoztató táblák kihelyezéséről. Érdekessé tehető a táj különböző kültéri játékok, „időkapszulák" kihelyezésével. Az erdei tanösvények nem csak a tudomány, hanem a mese világát is megformázhatják (pl.: elvarázsolt erdő, dzsungel kaland, fiúk részére kiképző tábor stb.). Az utak tematizálása történhet a közlekedés módja, a használó korosztály és a téma szerint. Jelölni szükséges az utak hosszát, nehézségi fokát és hálózati csatlakozási pontokat (a sípályákhoz hasonlóan)

A termékké alakítás egyik alap kritériuma, hogy pontos leírást készítsünk az egyes útvonalakról, azok hosszáról, nehézségi fokáról, látnivalóiról. Fontos megjelölni azt is, hogy milyen vendégkörnek szánjuk, pl.: babakocsival is járható út, ovisétány, ifjú felfedezők, hobbi túrázók vagy sportolók, terep kerékpárosok, a sípályákhoz hasonlóan. Minden esetben szeretnénk a várossal összekötni a túra utakat, külön figyelve arra, hogy az Biatorbágy építészeti örökségét érintse.

A városunk demográfiai összetételéhez igazodva illetve a zöld szemléletet erősítve óvodásoknak és iskolásoknak szóló tanösvények kijelölése indokolt.

A Szent István Egyetem Tájépítészeti és településtervezési karának diákjai konkrét terveket dolgoztak ki a város és a környékbeli természeti környezet kapcsolatának erősítésre és az Iharos rekreáció területté alakításra. Az itt felmerült ötleteket szakmai alapon egy munkacsoportnak kell véleményeznie és gazdaságilag is elemeznie.

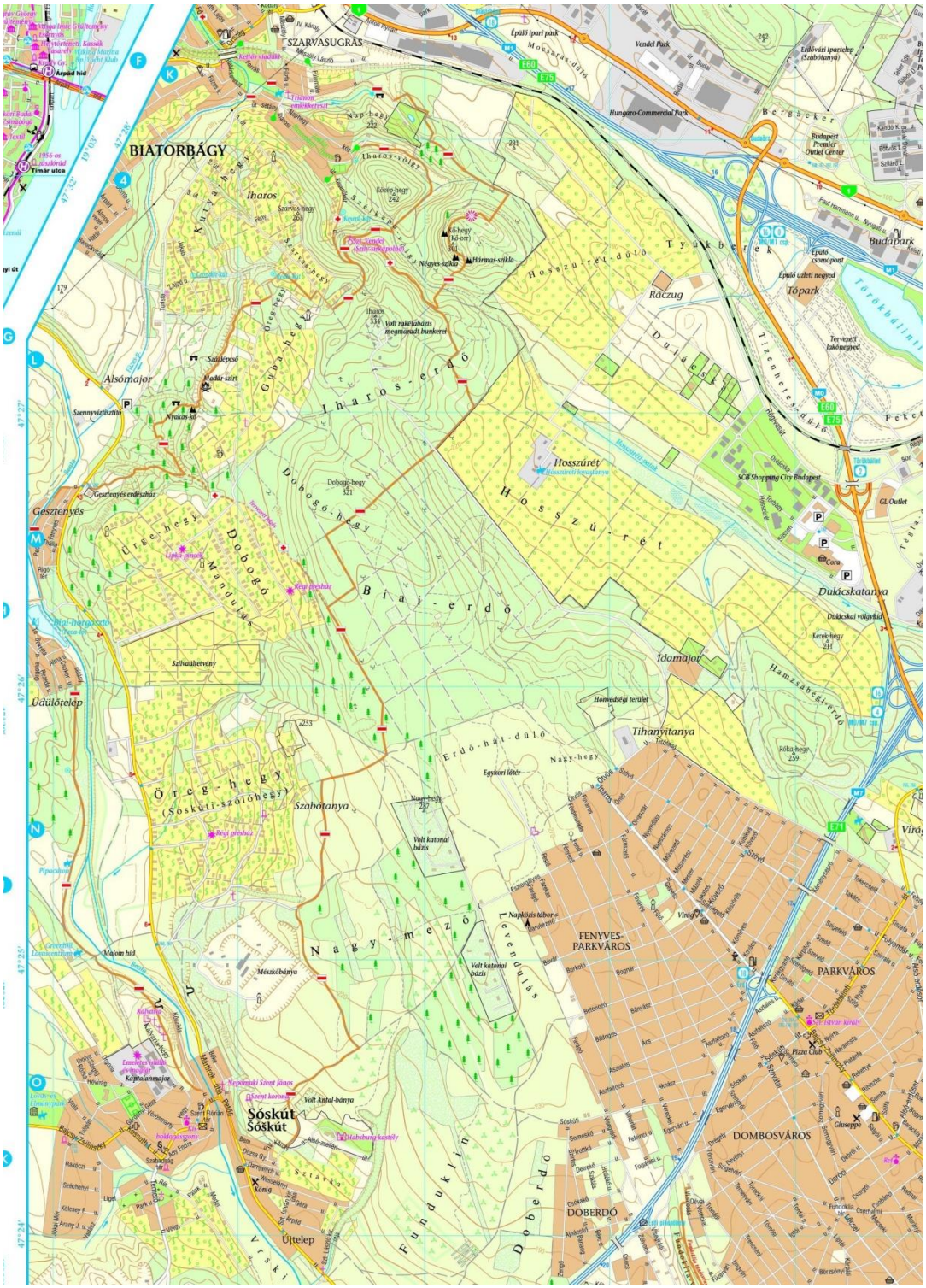

Túraútvonalak Biatorbágy körül

3.2.2. Magyar Zarándok út

Említést kell tennem ebben a fejezetben a „Magyar Zarándokút" néven jegyzett tematikus út kiépüléséről is. A zarándoklat a lelki, szellemi megújulást elősegítő, áldozatvállalással járó, legősibb típusú utazás, mely több ezer éves hagyományokon nyugszik. Ma a zarándoklatok legfőbb motivációja – a hit mellett – a belső útkeresés, a testi-lelki-szellemi megújulás, a hétköznapok nehézségeiből való kiszakadás. Noha az út különböző embereknek mást és mást jelenthet, morális és mentális „tisztító-rendező hatása" vitathatatlan (Magyar Zarándokút fejlesztési stratégia).
A 2011. év eleje óta működő Magyar Zarándokút hazai szenthelyeket érintve, Esztergomból vezet Máriagyűdre. Különböző történelmi utakat (római út, Árpád-kori utak, jeruzsálemi zarándokút, keresztes hadjáratok útvonala, déli Szent Jakab út, stb.) lefedve, érintve halad északról déli irányba. Különösen az Árpád-kori történelmi, szakrális helyeket keresi és köti össze, több, a Pálosok által alapított emlékhelyet érintve. A Magyar Zarándokút egy keresztény szellemiségű út, amelynek egyik új szakasza Biatorbágyon fog keresztül haladni.

A városunkba érkező zarándokok vendégül látása nem feltétlen üzleti megközelítésen, hanem „keresztyén" szeretetvendégségen alapul, mindazonáltal az itt áthaladó, megszálló utazók hazatérve elősegíthetik Biatorbágy népszerűsítését, a város és termékei másokkal való megismertetését. A zarándokok elhelyezése megoldható a plébániák és privát szállásadók bevonásával.

3.2.3. Kerékpározás

A Budapest- Balaton Eurovelo 14-es kerékpárút megépülésével új lendületet fog kapni a város kerékpáros közlekedése és idegenforgalma is. Nemcsak az önkormányzat, de a piac is készül az út elkészülésére. Várhatóan az út megépülése előmozdítja több új cég megjelenését a piacon; sorra fognak nyílni a kerékpározást kiszolgáló vállalkozások, így szervizek és üzlet is. A városnak fel kell készülni a kerékpáron érkezők fogadására mind infrastrukturális, mind üzleti értelemben.

Az önkormányzat **kerékpáros pihenőt** tervez a Viadukt bejárata előtti térre. Amennyiben a projektgazda (NIF) jóváhagyja a tervet, akkor egy **fontos kaput nyitunk a város és az idegenforgalom felé is.**

Elsődleges szempont a pihenő kialakításánál, hogy minél több embert megállásra késztessen, az itt megtalálható és számára **szükséges szolgáltatások és kellemes benyomások révén**. Ezen kívánalmak szerint szükséges a teret kialakítani, például asztalok, padok, kerékpártároló, higiéniai eszközök, pihenő fotelek kihelyezésével. Egy sportbüfé építésével illetve egy info pult telepítésével komoly előrelépést tehetünk az áthaladó forgalom realizálásában. **Digitális információs pontok** elhelyezésével segíthetjük a tájékozódást a városban.

A **kerékpáros közlekedés** feltételeinek **javítása a városon** belül is nélkülözhetetlen. Biztonságos útvonalak könnyen (egyszerű felfestéssel és táblázással) kialakíthatók a város kevésbé forgalmas utcáin, a főúthoz való csatlakozási lehetőséggel. Fontos lépést tenne a város ennek megvalósításával a **környezetbarát és fenntartható település kialakításához.**

3.2.4. Horgászat

A biatorbágyi Peca-tavat a Budai-hegység nyugati oldalán végigfutó a Benta patak mellett 1956-ban alakították ki. A tó vízutánpótlása 3 saját forrásból és a Benta patakból szivattyúval történik. 2008-2011-ig tartó biológiai bioremediációjának köszönhetően a tó vize kiváló minőségű. A halutánpótlás folyamatos telepítésekkel biztosított. Az északi part mentén kialakításra került egy, a horgászok elől lezárt terület, mely természetes szaporulatot biztosítja. A tó halállományának többsége ponty, szép harcsák és csukák foghatók, de található benne még amur, sügér, compó, kárász, és dévérkeszeg is.

A tó körüli vendéglátás körülményei viszont elmaradnak a víz minőségétől. A terület **megfelelő ivóvíz ellátással sem rendelkezik**. Ezen kívül egyetlen egy faház, vendéglátó egység sincs a területen.

A Peca–tavi horgász szövetség kezeli a horgászjegyek kiadását, rendezvények szervezést.

A szövetség 180 állandó tagot számlál, számukra 33 kiépített stég áll rendelkezésre. Ezen kívül éves és havi bérlet, illetve napijegy váltásra van lehetőség a honlapjukon keresztül. A városban további jegyvásárlás nem elérhető.

A tó állítólag maximális kihasználtsággal működik, ezért az érintettek szerint nincs szükség további bővítésre, fejlesztésre (forrás: Peca-tó Egyesület).

3.2.5. Lovas turizmus

A lovas turizmus összefoglaló elnevezése a lóval, lovaglással szoros kapcsolatban álló, elsősorban turisztikai tevékenységeknek. Részét képezik a lovas túrák, bemutatók, rendezvények éppúgy, mint a vadászlovaglás, solymászat, vagy az utóbbi időben népszerű lovastáborok. Nem képezi részét a lovassport, a lovardai szolgáltatások (bértartás, belovaglás stb.), valamit a gyógylovaglás.

Lényege a ló, a lovaglás szeretetének, a lovaskultúrának széles körben való elterjesztése, az elgépiesedett ember visszacsábítása a természetbe.

A lovas turizmus szolgáltatásait két fő területre bontjuk; az aktív és passzív lovas vendégek számára nyújtható szolgáltatásokra. Az aktív lovasok a lovaglást, fogathajtást veszik igénybe, a passzív lovasok a lovasbemutatókat, fogattúrákat élvezhetik, nekik a ló látványa a vonzerő.

A kormány egyik célja, hogy Magyarországot lóháton bejárhatóvá tegye. Ennek érdekében a Magyar Lovas Turisztikai Közhasznú Szövetséget jelölte meg kedvezményezettként a Bejárható Magyarország Program lovas programjában.

Biatorbágyi Lovas Baráti Kör 20 éve szervezi a biatorbágyi lovas életet lovaglásoktatással, lovasterápiával, az iharosi lovaspályán díjugrató és fogathajtó

versenyekkel. Sajnos az egyesület közelmúltban felbomlott, így a feladat betöltésére új szereplők bevonása szükséges. Mivel a biatorbágyi lovas napok rendezvénye a célözönség számára már országos érdeklődésre tart számot, ezért szükséges az önkormány segítő közreműködése és anyagi támogatása az esemény megtartásához.

A Biatorbágyon működő lovas vállalkozások szolgáltatásai között találunk túra szervezést, családi /csoportos lovagoltatást, lovas íjászatot. Összességében elmondható, hogy a vendéglátás alapvető infrastruktúrájával sem rendelkeznek a lovas tanyák, bár tervbe van véve a turisztikai célú szolgáltatás bővítés.

Az önkormányzat szakmai/ pénzügyi segítségnyújtással és pályázat figyelőztetéssel segítheti elő a lovaglás idegenforgalmi hasznosítását, fejlesztését. A tevékenység hivatalossá tétele az egyik alapvető feltétele a pályázatokon történő részvételnek.

3.2.6. Fürdő kialakítása

A magyar lakosság fürdő- és vizes sportkultúrája közismert. Magyarország területének közel 70%-a rendelkezik felszín alatti gyógyvízzel. A magyar és külföldi vendégek 80%-a keres kikapcsolódáshoz, pihenéshez fürdővel, stranddal rendelkező helyszínt. Számos település emelkedett ki az ismeretlenségből a turisztika címlapjára fürdője révén (pl. Egerszalók, Demjén, Berekfürdő). Fürdő létesítésekor nem egy sokmilliárdos aquapark jellegű létesítményre gondolok, hanem egy egyszerű, egy-két medencés bájos, vidéki strandra, amely a település életében kettős célt szolgálna; egyrészt a helyiek részére úszásoktatás, sporttevékenységek, valamint a közösségi kapcsolattartás helyszíne lehetne, más részről idegenforgalmi célpont, idővel komoly bevételi forrás. Meg kell említeni, hogy a külföldi vendégek számára a legfontosabb turisztikai érték a gyógyvíz. Egy ilyen beruházás számos munkalehetőséget teremtene, idővel pedig más gazdasági szereplők is hasznosíthatnák idegenforgalmi és helyi turisztikai előnyeit (étterem, kifőzde, söröző/borozó, masszázs és wellness). A legkézenfekvőbb helyszín ez esetben is az Iharos völgye lenne, kiemelkedő turisztikai értéke miatt a fürdő azonban külön fejezetet érdemel, habár jól illeszkedne az iharosi rekreációs térbe.

3.3. Kulturális turizmus

A kulturális turizmus a turisztikai piac legösszetettebb termékcsoportja. Ide sorolható többek között a (világ)örökségturizmus, kastély- és várturizmus, a szellemi örökségen, népi hagyományokon alapuló turizmus, filmturizmus, vallási, zarándok- és elvonulás turizmus, a városlátogatások és a kortárs művészeti turizmus is. A kulturális látnivalók jellemzően szélesebb rétegeket vonzanak, növekszik az igény a kulturális és egyéb turisztikai termékek komplex igénybevételére, **autentikus, egyedi élményekre, melyek előállításában az utazó is közreműködik.** A magyarországi kulturális utazások résztvevői jellemzően belföldi vendégek.

A városban zajló kulturális programokat a Juhász Ferenc Művelődési Központ valamint a Karikó János Könyvtár szervezi. A rendezvények igyekeznek megcélozni minden korosztályt és számos érdeklődési kört. Magas szinten van jelen a zene, az irodalom, a báb művészet, a tánc, hagyományaink ápolása. A művészeti iskolánk áldozatos munkája eredményeképpen a városban folyamatos az utánpótlás és az igény a magas színvonalú kulturális rendezvények iránt.

A Biatorbágyon zajló kulturális élet magas színvonalat képvisel, amelyre a turisztikai piacon is van igény. A városban folyó művészeti munkára alapozva könnyen országos jelentőségű és ismertségű workshopok, szakmai találkozók és fesztiválok szervezhetők (pl.: bábosok, meseállomás, Puskin estek, alternatív klub- és zenei rendezvények).

Biatorbágyon több olyan elkötelezett, valamely ősi/hagyományos mesterséget folytató szakember alkot (kenyérsütő, lekvárfőző, serfőző, fazekas stb.), aki nemcsak készíti, hanem tanítja is a mesterséget. **Workshopok, hobbi tanfolyamok** keretében megtanulhatjuk hogyan kell kenyeret sütni, bútort festeni, sajtot készíteni, kerámiázni, szőni, fonni. A városban még festőiskolát is találunk, ami elsősorban a gyerekeket szólítja meg.

Ezen workshopok nagyon népszerűek és egyediek. Cégek előszeretettel szervezik ilyen helyekre csapatépítő tréningjeiket. Manapság divatos gyermek születésnapokat is ehhez

hasonló helyeken rendezni. A fent említett műhelyek fontos bázisai lehetnek az aktív kikapcsolódásnak. **A műhelyek tevékenysége összekapcsolja a múltat és a jövőt.**

Az önkormányzat kiemelt tervei között szerepel a biai református templom melletti parasztházak felújítása, amelyben a **népi mesterségek háza** kapna helyet, egyfajta skanzen jelleggel. A parasztházak alapvető funkciói lennének a szakkörök, barkács- és egyéb kézműves foglalkozások mind óvodások, mind iskolások számára. Ezen épületek udvarán lehetne elhelyezni a termelői piacot és egy pajtát is. Természetesen a létesítmények a felnőtt lakosság részére is biztosíthatnának egyidejűleg foglalkozásokat.

Ennek megvalósulásával ismét rangot adnánk a kézművességnek és mesterségeknek, ami globalizált világunkban egyre nagyobb értéket képvisel és egyre nagyobb népszerűségnek örvend. A nagyipari termékeken felnőtt külföldi vendégek számára külön kuriózumot jelent. Ők azok, akik keresik és meg is vásárolják az egyedi, tájvidékre jellemző ajándéktárgyakat, használati eszközöket. A Mesterségek Háza Biatorbágy egyik központi fekvésű utcáján, a Nagy utcán épülhetne meg, autóval, autóbusszal jól megközelíthető helyszínen. Az épületegyüttes kialakításakor nem szabadna megfeledkezni egy utcára nyíló **ajándékboltról** sem, ahol a mesterek termékei azonnal értékesíthetők lennének.

Hogyan **ötvözzük a sportot a kultúrával és a gasztronómiával**? BIKE egyesület mutat nekünk jó példát az évről évre megrendezésre kerülő kerékpáros gasztrotúrával. Útjuk során sorra veszik a város cukrászdáit, éttermeit. Az Egyesület olyan turisztikai terméket kínál, amelynek van jövője az idegenforgalomban. A turisztikai irodának egyik feladata, hogy ösztönözze a vállalkozókat, egyesületeket hasonló elven szerveződő innovatív elképzelések, szolgáltatások megvalósulásában.

4. Biatorbágyi Turisztikai Iroda

A turisztikai célok megvalósításhoz elengedhetetlen egy turisztikai iroda (továbbiakban iroda) létrehozása, amely segít kézzelfoghatóvá tenni a helyi vállalkozók és ide érkező vendégek számára a város idegenforgalmi értékeit, termékeit és szolgáltatóit. Az önkormányzat az iroda létrehozásásának elősegítésével, folyamatos szakmai támogatást, közös piaci megjelenést, napra kész fejlesztési lehetőségeket biztosíthatna a helyi turisztikai vállalkozók számára. A városba érkező vendégek számára elősegíti a könnyebb tájékozódást és a segítségnyújtást, amely a minőségi turizmus kialakításának egyik alapfeltétele. Az iroda – funkcióját tekintve – ezen felül egyfajta bemutatóterem is, amely elsősorban a település/térség fogadó szobája, kirakata, ahol a vendég a helyi szolgáltatók turisztikai kínálatával közvetlenül találkozik.

Eleinte szükségszerű lenne az önkormányzat működtetői hozzájárulása. Az egység később közhasznú társasággá alakulhat, amelynek tulajdonosai és fenntartói az önkormányzat mellett a szolgáltatók lehetnének. Megnevezési javaslat: Biatorbágyi Turisztikai Iroda.

A következő feladatok tartozhatnak az iroda tevékenységéhez:

1. Információ közvetítés:

Az iroda alapvető feladata a bel-és külföldi turisták, valamint a helyi lakosság versenysemleges, naprakész és átfogó tájékoztatása a települési, térségi, regionális turisztikai kínálatáról (látnivalókról, turisztikai szolgáltatókról, programgazdákról, programokról), a működési terület megismertetése, jó hírének erősítése (marketing).

2. A turisztikai kereslet és kínálat közvetítése

Az iroda napi munkája során folyamatos szakmai kapcsolatot tart a működési területén található turisztikai szolgáltatókkal, vállalkozókkal, a különböző szakmai szervezetekkel, egyesületekkel, intézményekkel. Közvetlenül értesül a vendégek, turisták minőségi elvárásairól, az új hazai és külföldi idegenforgalmi trendekről, a keresett, esetleg hiányolt szolgáltatásról. Információt szolgáltat a turisztikai stratégiák kidolgozásához.

3. Adatgyűjtés

Statisztika készítése- iroda látogatottsága, látogató profil, elégedettség, írásbeli érdeklődés kezelése. Ezen adatokat havi rendszerességgel leadja az önkormányzat felé.

4. Kiadványterjesztés és szerkesztés

Az iroda feladata a nemzeti, regionális és saját kiadványok bemutatása az érdeklődőknek, hogy minél részletesebb képet kaphassanak az adott település és környezete kínálatáról.

5. Érdekképviselet

Turisták helyi érdekképviseletének ellátása, a bajba jutott látogatók segítése.

Helyi turisztikai vállalkozók, szolgálatok képviselete kiállításokon, tanulmányutakon. Közreműködés hazai és külföldi delegációk, médiumok képviselőivel szervezett tanulmányutak előkészítésében és lebonyolításában. Kezdeményező, koordináló szerepvállalás helyi rendezvények, események létrejöttében, szervezésében

6. Egyéb

- Biatorbágy idegenforgalmi arculatának kialakítása, egységes piaci fellépés megteremtése.
- Megadott szempontok alapján az iroda működéséről éves jelentést készítése.
- Az iroda éves tevékenységét bemutató marketingtervének és feladattervének elkészítése.
- Az irodát érintő változásról a kijelölt információs iroda vezetője tájékoztatja a Hivatal vezetőjét.
- Kiadványok készítése, tanulmányutak szervezése
- Részvétel megszervezése hazai turisztikai kiállításon.
- Turisztikai marketing feladatok ellátása (online felületek kezelése, brossúrák készítése, study tourok szervezése).
- Pályázati lehetőség figyelése, pályázatokon való részvétel szervezése.
- Közreműködés a város és a térség idegenforgalmi fejlesztésének koordinálásában, együttműködés az Értéktár Bizottsággal.

- Helyi turisztikai vállalkozók támogatása megfelelő minőségű, jól értékesíthető turisztikai termékek létrehozásában.
- Kapcsolattartás a helyi, regionális és országos médiával, turisztikai hírek eljuttatása a helyi sajtóba.
- Aktív közreműködés a terület hazai– és külföldi kapcsolatainak létrehozásában, kiterjesztésében és ezek hasznosításában a helyi turizmus fejlesztése érdekében.
- Kezdeményező, koordináló szerepvállalás helyi rendezvények, események létrejöttében, szervezésében.
- Éves programkalendárium összeállítása.
- Kapcsolattartás a turisztikában érintett vállalkozókkal.

Nyitva tartása

A szolgáltató iroda első évben csak back-office tevékenységet látna el ügyfélforgalom nélkül.

Szezonális jelleggel a nyári hónapokban információs pult kihelyezése javasolt. Ehhez több alkalmas helyszín is felmerült a városban, így a vasútállomáson lévő iroda vagy az új kerékpáros pihenő területén. Az információs pult működéséhez elsősorban diákok részvételére számítunk.

2018 évben tervezett feladatok:

1. Budapesti Turisztikai vásár megszervezése, lebonyolítása.

2. Vállalkozói bál/ vacsora megszervezése, kapcsolati háló erősítése

3. Online felület létrehozása és működtetése, folyamatos, naprakész frissítése több nyelven

4. Együttműködő partnerek felkutatása, közösségi turisztikai tematikus termékek kialakítása

5. Turisztikai célpontokat jelölő táblarendszer kialakítása, karbantartása.

6. Meglévő túraútvonalak meghosszabbítása, összekötése, esetlegesen új sétaútvonalak kijelölése.

7. Turisztikát is érintő beruházásokhoz szakmai segítség nyújtása.

8. Térségi kapcsolatok erősítése.

9. Egységes biatorbágyi turisztikai arculat kialakítása.

Online felület

A piacra jutás gyors és hatékony eszköze ma már a weben való megjelenés. Biatorbágy hivatalos honlapján belül szükséges létrehozni azt a felületet, ahol turisztikai szolgáltatóinkat, megbízható őstermelőket, turisztikai rendezvényeinket online elérhetővé tesszük. A honlap alap kritériuma, hogy több nyelven jelenjen meg. A honlap akkor tud hasznossá válni és az önkormányzat számára bevételt hozni, ha az információ szolgáltatáson felül további kényelmi szolgáltatásokat nyújt, mint pl: jegyrendelés, asztalfoglalás, szobafoglalás.

Platform jellegű honlap elkészítése drága, ezért valószínűleg a legtöbb kisvállalkozó nem tudja megfinanszírozni. Viszont kisebb összegű hozzájárulással ők is igénybe vehetik ezt a remek szolgáltatást, amellyel komoly piaci megjelenést kapnának.

4.1. Önkormányzat feladatai

A turizmust elsősorban a piaci szereplőknek kell működtetniük, ezért az első időszakra jellemző intenzív **önkormányzati szerepvállalás** feladata nem lehet más, minthogy **megteremtse azokat a feltételeket**, amelyek mellett az ágazat szereplői képesek lesznek tisztességes piaci feltételek mellett nemzetközi versenyben is **profitábilisan** működni. Ennek formája egy turisztikai iroda létrehozása, amely szervezi a közösség turisztikai életet.

Az önkormányzatnak elő kell teremtenie a forrásokat a tervezett létesítmények megvalósítására (sportcsarnok, termelői/kézműves piac, kerékpáros pihenő, iharosi szabadidő központ, népi mesterségek háza)

Szükséges továbbá létrehozni egy olyan vállalkozói közeget, amely szereplői inspirálják egymást pl.: rendezvények, fórumok, vállalkozó klub/vacsora/bál formában. Ezzel egy régi hagyományt is fel lehetne támasztani (helyi egyleti bálok).

A vállalkozók motivációjaként és a vásárlók nagyobb bizalma végett szükséges önkormányzati szinten kijelölni azokat igazodási pontokat, amelyek biztosítják a minősítési szolgáltatások megteremtését. Ezt egy **minőségbiztosítási rendszer** kidolgozásával lehetne elérni.

A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia kiemelt hangsúlyt fektet a **térségi együttműködés** fontosságára és támogathatóságára. Ez utóbbi vonatkozik a hálózatba kötött útvonalak tervezésére és a több települést átfogó rendezvényekre. Meg kell találni azokat a partner településeket a környéken, akikkel egymást erősítve tudjuk fejleszteni a turizmust is.

4.2 . SWOT Analízis

Erősségek	**Gyengeségek**
• Szép természeti környezet, védett területek, forrásokkal, patakokkal, tavakkal szabdalt vidék • rendezett településkép • kitűnő megközelíthetőség közúton és vasúton • Budapest könnyen elérhető • élő hagyományőrzés • aktívan működő egyesületek • összetartó közösség • Biatorbágy nem tipikus agglomerációs alvóváros • pezsgő kulturális élet • több vállalkozás elkötelezett a kézműves termékek előállítás mellett • Értéktár Bizottság értékőrző munkája • kitűnő cukrászdák, pékségek, éttermek, fagylaltozók • gyerekek, család kitüntetett szerepben • évtizedek óta működő Bábos–ház, művészeti iskola, Faluház • évek óta zajló rendezvények • vendégszerető emberek • dinamikusan növekvő és fiatalodó	• szálláshely kapacitása kevés és a szolgáltatás minősége gyenge • túra útvonalak elhanyagoltak, jelölések megkoptak • őstermelők tevékenysége sérülékeny, tőkeszegény • borászok nagy része nem hivatalosan tevékenykedik • a turistáknak nincs dedikált fogadóterük • kerékpáros turizmus igényeit kiszolgáló vállalkozások egyenlőre nincsenek • Kastélyaink oktatási célt szolgálnak, turizmusba esetleg időszakosan vonhatók be • egykori biai faluközpont épületei elhanyagoltak • Biatorbágy a köztudatban alig szerepel (leginkább Matuska Szilveszter kapcsán) • hiányos az idegenforgalmi infrastruktúra (minőségi lovarda szálláshellyel, jelölések, szervező iroda stb.) • térség településeivel való együttműködés turisztika

lakosság	területén gyenge, felületes • az M1-es autópálya okozta hangszennyeződés a torbágyi részen magas • nincs fürdőnk – a magyarok 80% víz mellé tervezi a nyaralást (hazánk területének közel 70 %-a alatt megtalálható gyógyvíz készlet)
Lehetőségek	**Veszélyek**
• Borvidéki státusz – helyi borászat fellendítése • elektromos töltőállomás • iharosi tábor felújítása • Eurovelo 14 kerékpárút fejlesztése • belterületi kerékpár utak kijelölése • jelenlegi jelölt túra utak bővíthetők Bolha –hegy, Disznó lápa felé • az Iharos összekötése a várossal erősítve a polgári létformát • tematizált utak kiépítése • pályázati forrásokból komolyabb fejlesztések is megvalósíthatók • Etyek Biatorbágyon keresztül érhető el • vállalkozókat összefogó közös piaci	• a növekvő forgalom miatt a biztonság megromlik • a természeti környezet túlterhelté válik, ami állapotának romlásához vezet • Etyek idegenforgalmi elszívó hatása • tőkehiány • nem tartozunk a kiemelt fejlesztési területek közé, ami kevesebb pályázati forrást jelent

fellépés • Turisztikai Információs Iroda alapítása • Magyar Zarándok út keresztül halad a városon • Budavidéki Zöldút érinti a várost • kastélyszoba interaktív kiállítás • biai étel és ital különlegességek összeállítása • vállalkozók, mesterek és művészek összekapcsolása • vállalkozói klub alapítása • falusias/hagyományos utcakép megőrzése mind a torbágyi, mind pedig a biai részen, parasztházak felújítása • új marketing arculat kialakítása • új, platform-jellegű turisztikai portál kialakítása a helyi vállalkozók web-es megjelenése, reklámozása végett • kézműveseink erősítése • fejlesztéseket a fenntarthatóság szempontjából is vizsgálni kell • Pest megye budai része az ország leggazdagabb területe • Nemzetközi utazásszervezők Etyekre szerveznek sikeresen bortúrákat, amit Biatorbágy kiaknázhatna a maga szolgáltatásaival (pl.: kézműves	

termékek, ajándék bolt, gasztronómiai szolgáltatások), a túraszervezők bevonásával • privát szálláshelyek, falusi vendéglátók erősítése • Iharos az ország legnagyobb rekreációs területe lehet	

5. Összefoglaló

Biatorbágy nem egy tipikus alvó agglomerációs város, ugyanis még létezik hagyományos értelemben vett lokálpatrióta közössége. A hagyományok őrzése, a művészetek iránti igény az itt élők mindennapjainak szerves része, amely a közösség szervező eleme is egyben. Ez a kisváros rendhagyó módon ötvözi a falusi és városi életmód szokásait, ami igazi bájt kölcsönöz a településnek. Ezzel, a fővárost nyugati irányba elhagyva az első, nem tipikus agglomerációs, hanem eredeti települési és közösségi vonásait megőrző város. A törzsgyökeres Biatorbágyiak közvetlensége elősegíti a betelepülő fiatal családok beilleszkedését és a barátságos hangulat megőrzését. Egy ilyen alapokon álló közösség könnyen tudja integrálni a városba érkező látogatókat is. Bármilyen fajta turizmusról legyen szó, a közvetlenség, udvariasság, vendégszeretet megléte a siker egyik kulcsa. Szellemi tőkével és szívbéli fogadtatással a legegyszerűbb fogadótér is megtelik élettel és emlékkel. Ennek megtartása és tudatosítása alapvető feladat.

A turizmus nem öncél, hanem a jobb élet eszköze. Akkor tudja könnyen befogadni a város a turistákat, ha a fejlesztések a helyi lakosság igényeit is szolgálják és nem eredményeznek konfrontációt az itt élők és az ide látogatók között. Ez a tézis fordítva is igaz. Ha van helyi igény a kultúrára, finom ételekre és borokra, érdekes programokra akkor arra más is kíváncsi lesz. Biatorbágyon mindez régóta működik és megérett a nemzeti és nemzetközi turisztikai piacra való kilépésre.

A városban már most is jelen vannak a turisták az Iharosban, a rendezvényeken, a termelői piacon vagy szakmai találkozókon. Az önkormányzat számára akkor válik láthatóvá ez a forgalom, ha keretet ad neki egy turisztikai iroda megalapításával. Ez az iroda lenne a kapocs a vendégek, a vállalkozók és az önkormányzat között. Az iroda látná el mindazt a teendőt, ami termékfejlesztéshez, projekt kidolgozáshoz, piaci pozicionáláshoz, rendezvényszervezéshez köthető. Az iroda ellátna adatgyűjtési, kiadvány terjesztési és szerkesztési feladatokat is. Érdekképviseleti szervként működne az ide látogatók és vállalkozók számára.

Ha a település adottságait, turisztikai erőforrásait, vállalkozói körét elemezzük, akkor **három fő turisztikai fejlesztési irány körvonalazódik. Ezek a bor és gasztronómia, az aktív- és a kulturális turizmus.** Az adottságaink úgy válnak a látogatók számára is elérhetővé, ha terméket formálunk belőlük és felfűzzük egy programsorra. Lehet ez szervezett, vezetett túra, gasztrokaland, vagy kézműves work-shop.

A tanulmány lényegi elemeit a következőkben lehet összefoglalni:

A terv célja, hogy lefektesse egy magasabb szintű turisztikai szolgáltatás alapjait Biatorbágyon a meglévő és tervezett infrastruktúra felhasználásával.

A rendelkezésünkre álló szuprastruktúra hiányos és bizonyos esetekben alacsony szolgáltatási szintet képvisel, ezért külső tőkebevonás szükséges pályázatok, befektetők formájában. A város vezetése már felismerte ennek szükségességét és kisebb lépéseket tett ennek megvalósítására. Megkezdődtek olyan fejlesztési munkálatok, tervezés fázisában vannak olyan projektek melyek az általam is javasolt irányba mutatnak (iharosi rekreációs tér, Népi Mesterségek Háza, Sportcsarnok, főtér rekonstrukció, Ürge hegyi rendezvények szervezése stb.). A megvalósításhoz szükséges az egyesületek, az Értéktár Bizottság és a vállalkozók szakmai segítsége.

Borászatról

Jelen borpiaci helyzetet, helyi birtokszerkezetet és földrajzi adottságokat figyelembe véve Biatorbágynak a minőségi, ritka kézműves borok készítése az a piaci rés, amelyben sikeres lehet.

A családi pincéket erősíteni szükséges, hogy hivatalos formában is megérje nekik tevékenykedni, így a borokat az éttermekben is tudnák forgalmazni. A szövetkezeti rendszer segíthetné a termelők erősödését. Kis mennyiségben csak unikális jellegű kézműves borok állják meg a helyüket a magyar és nemzetközi piacokon. Erre is van lehetőség, ami viszont rendkívüli elkötelezettséget, szakmai tudást és piaci felvezetést igényel.

A borvidéket és a helyi borokat meg kell ismertetni előbb a helyiekkel, majd a vendégekkel és a sajtóval is. Erre ma már több média felületen (TV- és rádióműsorok, internetes oldalak, fórumok, blogok).

Az Ürge–hegyi pincék megközelíthetősége miatt egyenlőre nem alkalmas tömegegek fogadására, mert kevés a hagyományos, idegenforgalmi szolgáltatásba bevonható pince, kis volumenű a termelés, nincs nagy (több száz személy egyidejű megjelenését biztosító) befogadó tér. Az Ürge-hegy adottsága elsősorban zárt csoportok fogadásra, illetve a helyiek közös összejöveteleire alkalmas. Nem feltétlenül rossz, ha ezen szerepe marad a domináns a jövőben is, hiszen a helyieknek is szükségük van egy zártabb közös megjelenési helyre (ellenpélda: egri Szépasszony-völgy, ahová a helyiek már alig látogatnak el).

A városunkban működő vendéglátóhelyek képezik az idegenforgalom legkézenfekvőbb kiszolgáló egységeit. A kiemelkedő konyhájú, egyedi stílusú éttermekbe, cukrászdákba az ország másik végéből is „elzarándokolnak" a vendégek. A város egyik feladata, hogy erősítse a piaci pozíciójukat és ismertségüket. Kisebb rendezvények elindításával (pl.: országos fotóhét) kiállító térként működhetnek, amivel forgalmat generálunk.

A tanulmányban felvázolt fejlesztési irányokhoz igazodva a rendszert teljes veritukumban szükséges vizsgálni, egészen az őstermelőkig visszamenve. Az országos vagy megyei ismertséghez szükséges minőségi szint elérése függ az őstermelők gazdálkodásától és piaci tevékenységétől, valamint az azt támogató marketing tevékenységtől. Az önkormányzatnak erre a rétegre is figyelnie kell szakmai, esetleg pénzügyi támogatással (pályázatok formájában). Az állandó piac létesítése az ennek alapját képező őstermelői tevékenységet erősítené.

A szálláshelyek fejlesztésre idén nyílt meg a Kisfaludy Szálláshelyfejlesztő Program, amely célja, hogy az elkövetkező években Magyarország teljes szállásállománya megújuljon. Ez Biatorbágy számára is lehetőség, mivel hiányoznak a minőségi kereskedelmi és magán szálláshelyek. Az iharosi tábornak a megfelelő törvényi kereskedelmi szálláshely besorolást kell biztosítani, hogy pályázati források lehívhatók legyenek részére. Az Iharosi tábor felújítása és a befogadó kapacitásának bővítése az itt kialakítandó egységes rekreációs (aktív sport) centrum miatt szükségszerű.

Aktív és kulturális turizmus

Aktív turizmus/kerékpárút

A Budapest- Balaton kerékpárút megépülésével várhatóan jelentősen meg fog nőni a vendégek száma a városban. Ezek a turisták, sportolók nem direkt célként érkeznek hozzánk, hanem csak átutazók. Viszont megfelelő fogadótér, pihenő kialakításával megállíthatóak és motiválhatóak lesznek a település megismerésére, szolgáltatásaink igénybevételére. Ezzel együtt a városi kerékpáros közlekedés – összhangban a kormány és az EU kerékpár útvonalak bővítésére vonatkozó koncepciójával – is új hangsúlyt kaphat úgy, hogy a településen hálózati rendszerben kialakítjuk a kerékpárút felfestéseket és táblarendszert. A városon múlik, hogy a kerékpárosok jelentette vendégforgalomból mennyit profitál. Ezzel egyet a gazdasági fejlesztésekben kulcskérdésként szereplő fenntarthatóság irányába is nagy lépést tenne a település.

Iharosi rekreációs tér kialakítása fontos attrakciója lehetne a városnak, ami nemcsak a helyiek számára lenne üdvös, hanem az ide érkező látogatók számára is testi-lelki felüdülést nyújtana. A tervezett sportcsarnok felépülésvel, tematizált túrautak kialakításával, az ifjúsági tábor rendbetételével, fürdő létesítésével, erdei iskola és egyéb fogadó épületek (étterem, szállás) megépítésével országos viszonylatban is jelenős szabadidő parkot tudnánk kialakítani természetesen a fenntarthatóságot figyelembe véve.

Lovaglás és a lovas sport Biatorbágyon nagy hagyományokkal és komoly szakmai háttérrel bír, viszont a szezontól független idegenforgalom egész éves fogadására egyáltalán nincs felkészülve. Mivel egyre népszerűbbek a lovas sportok, ezért indokolt a fejlesztésük. Nemcsak a turisztikai fogadóterek kialakítása feltétel, hanem a lóháton

bejárható útvonal megléte is. Az évente megrendezésre kerülő Lovas Napok rendezvényt meg kell tartani és fejleszteni.

Kulturális turizmus

Művelődési Központtal és a vállalkozókkal való szoros együttműködés, a párbeszéd kialakítása fontos célkitűzés. Meg kell találni azokat a rendezvény témákat, amire a magyar és külföldi nagyközönség is igényt tart.

A Népi Mesterségek házának kialakításával dedikált helyet biztosítanánk a hagyományőrzésnek, népi mesterségek újraélesztésének. Színes programokkal és tanfolyamokkal, work-shopokkal fontos piaci szegmenst érnénk el, ami jól illeszkedik a prognosztizált turisztikiai fejlődési irányhoz.

Biatorbágyon meglévő szellemi tőke alapját adja egy oktatási régióközpont megformálásához is. Ide sorolom az állami képzésen túl az egyházi intézmények oktató tevékenységét, nyelviskolákat, fejlesztő műhelyeket, sportegyesületeket, tanfolyamokat, work-shop (olvasó, festő, kézműves). Több közülük turisztikailag is hasznosítható.

Felhasznált irodalom

- Nemzeti turizmusfejlesztési stratégia 2030
- Biatorbágy város sport szabadidő és kulturális- völgy turizmusfejlesztési és környezetrendezési tanulmányterve - 2009
- www.biatorbagy.hu
- Biatorbágy Város Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014-2020
- Annual Riport 2016 – WTO
- Szent István Egyetem Tájépítészeti és Településszervezési Kar- Biatorbágy Város és táj kapcsolata
- Magyar Zarándokút fejlesztési terve
- Mihalko Gábor: A turisztikai termék
- www.eden.itthon.hu
- www.itthon.hu
- Turizmus Bulletin
- KSH adatbázis
- Sportiroda adatbázis
- www.palyazatok.gov.hu